

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA

Jabatan Pendidikan Negeri Perak

TICKET TO VICTORY

PENDIDIKAN

MORAL

Learn, Feel & Apply

TINGKATAN 4 & 5

SEKTOR PEMBELAJARAN

JABATAN PENDIDIKAN NEGERI PERAK

We Deliver

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
Jabatan Pendidikan Negeri Perak

Jawatankuasa

PEMBINAAN MODUL MATA PELAJARAN
PENDIDIKAN MORAL SIJIL PELAJARAN MALAYSIA
PERINGKAT NEGERI PERAK 2021

PENAUNG

DR. SUHAIMI BIN MOHAMED ALI
PENGARAH JABATAN PENDIDIKAN NEGERI PERAK

PENASIHAT

HAJAH RAHIMAH BINTI MOHAMED
TIMBALAN PENGARAH SEKTOR PEMBELAJARAN

Penghargaan

SEKTOR PEMBELAJARAN
UNIT SAINS SOSIAL

JABATAN PENDIDIKAN NEGERI PERAK

We Deliver

PENGARAH PROGRAM

TN. HJ. AHMAD LUTFI BIN ABU BAKAR

KETUA PENOLONG PENGARAH KANAN

PENYELARAS PROGRAM

MOHD DZULKIFLY BIN MUSANIF
PENOLONG PENGARAH SAINS SOSIAL

Jawatankuasa Teknikal & Kawalan Mutu

EN. AHMAD TARMIZI BIN ZAINAL ABIDIN
PENOLONG PENGARAH SAINS SOSIAL

EN. MEGAT MUHAMMAD AZHAN BIN MEGAT RAFIE
PENOLONG PENGARAH SAINS SOSIAL

PN. VIJAYALACHEMY A/P R. SUBRAMANIAM
PEGAWAI SISC+ PPD KINTA UTARA

PN. KAMARIAH BINTI ZAIN'NUL ABIDIN
PENOLONG PENGARAH SAINS SOSIAL

EN. KOGINDRAN A/L SOLUMUTHU
PELAJAR PHD PENDIDIKAN MORAL UPSI

CIK BARATHI A/P SANTHASARAN
PENULIS BUKU TEKS KSSM TINGKATAN 4 & 5

Panel

PEMBINA SOALAN

MODUL MELETOP A+

KETUA PANEL PEMBINAAN ITEM SOALAN

ENCIK MURUGAN A/L KANDASAMY
SMK TANJONG RAMBUTAN, IPOH

PEN. KETUA PANEL

ENCIK AHMAD HAWARI BIN HASINE
SMK METHODIST (ACS), SG. SIPUT (U)

AHLI PANEL

ENCIK KAHLIDAS A/L RAJA RATNAM
SMK DARUL RIDWAN, TAIPING

AHLI PANEL

ENCIK HANAN BIN MOHAMED NOR
SMK ST. ANTHONY, TELUK INTAN

AHLI PANEL

ENCIK ANTARAN A/L MUNIANDY
SMK CHANGKAT BERUAS, BERUAS

AHLI PANEL

PUAN NISHA A/P KRISHNAN MOORTHY
SMK RAJA PEREMPUAN, IPOH

AHLI PANEL

CIK KOGILA A/P MUNIANDY
SMJK NAN HWA, SITIAWAN

AHLI PANEL

PUAN NORA JULITA BINTI JOHAR
SMK CHENDERANG, TEMOH

AHLI PANEL

PUAN HASHIMAH BINTI HATTA
SMK SERI KELEDANG, IPOH

AHLI PANEL

PUAN RAJASRI A/P LOGONATHAN
SMK TASEK DAMAI, IPOH

AHLI PANEL

PUAN SITI QUZWA BINTI SAHADDIN
SMK CONVENT, SITIAWAN

AHLI PANEL

PUAN SITI KHATIJAH BINTI AZIS
SMK HORLEY METHODIST, TELUK INTAN

AHLI PANEL

PUAN ANURATHA BAI A/P SUBRAMANIAM
SMK HUTAN MELINTANG, BAGAN DATUK

AHLI PANEL

PUAN ZURaida BINTI ISMAIL
SMJK KRIAN, PARIT BUNTAR

FORMAT INSTRUMEN PEPERIKSAAN SIJIL PELAJARAN MALAYSIA PENDIDIKAN MORAL 1225/1 TAHUN 2021

BIL.	PERKARA	KERTAS 1225		
1	Jenis Instrumen	Ujian Bertulis		
2	Jenis Item	<ul style="list-style-type: none"> • Subjektif respons terhad • Subjektif respons terbuka 		
3	Bilangan Soalan	Bahagian A 50 markah 5 Soalan (Jawab semua soalan)	Bahagian B 10 markah 2 Soalan (Jawab satu soalan sahaja)	Bahagian C 40 markah 2 Soalan (Jawab semua soalan)
4	Jumlah Markah	100 Markah		
5	Konstruk	<ul style="list-style-type: none"> • Mengingat • Memahami • Mengaplikasi 	<ul style="list-style-type: none"> • Menganalisis • Menilai • Mencipta 	
6	Tempoh Ujian	2 jam 30 minit		
7	Cakupan Konteks	Standard kandungan dan standard pembelajaran dalam Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran (DSKP) KSSM (Tingkatan 4 dan 5)		
8	Aras Kesukaran	Rendah : Sederhana : Tinggi 5 : 3 : 2		
9	Kaedah Penskoran	<ul style="list-style-type: none"> • Analitik • Holistik 		

18 NILAI UNIVERSAL

NILAI	MAKSUD
Kepercayaan kepada Tuhan	Keyakinan wujudnya Tuhan sebagai pencipta alam dan mematuhi segala ajaran berlandaskan pegangan agama atau kepercayaan masing-masing selaras dengan prinsip Rukun Negara.
Baik hati	Kepekaan terhadap keperluan dan kebajikan diri dan orang lain dengan memberikan bantuan serta sokongan moral secara ikhlas.
Bertanggungjawab	Kesanggupan diri seseorang untuk memikul dan melaksanakan tugas serta kewajipan dengan sempurna.
Berterima kasih	Perasaan dan perlakuan untuk menunjukkan pengiktirafan dan penghargaan.
Hemah tinggi	Beradab sopan dan berbudi pekerti mulia.
Hormat	Menghargai dan memuliakan seseorang serta menghormati peraturan institusi sosial.
Kasih sayang	Kepekaan dan perasaan cinta yang lahir daripada hati yang ikhlas.
Keberanian	Kesanggupan untuk menghadapi cabaran dengan yakin dan tabah.
Kejujuran	Bercakap benar, bersikap amanah dan ikhlas dalam setiap perlakuan.
Kerajinan	Usaha yang berterusan, bersungguh-sungguh dan berdedikasi dalam melakukan sesuatu.
Kerjasama	Melakukan sesuatu bersama-sama untuk kebaikan semua.
Kesederhanaan	Bersikap tidak keterlaluan dalam membuat pertimbangan atau perlakuan tanpa mengabaikan kepentingan diri dan orang lain.
Toleransi	Bertolak ansur, sabar dan mengawal diri demi kesejahteraan hidup diri dan orang lain.
Berdikari	Kebolehan dan kesanggupan melakukan sesuatu tanpa bergantung pada orang lain.
Harga diri	Berupaya menjaga maruah diri.
Kebebasan	Bebas melakukan sesuatu tertakluk pada peraturan dan undang-undang.
Patriotisme	Bangga dan taat setia kepada raja dan negara.
Rasional	Boleh berfikir berdasarkan alasan atau bukti yang nyata dan dapat mengambil tindakan yang wajar.

Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral KSSM Tingkatan 5*

Pendidikan Moral

TINGKATAN 4

KURIKULUM STANDARD SEKOLAH MENENGAH
KEMENTERIAN PELAJARAN MALAYSIA

FOKUS UTAMA

Nilai Universal

Mengandungi soalan yang berkaitan dengan nilai yang diaplikasikan berdasarkan situasi yang diberikan.

Dimensi Moral

Mengandungi soalan yang menguji pemahaman murid dalam menyelesaikan sesuatu situasi yang diberikan dengan menggunakan domain moral, iaitu penaakulan moral, emosi moral dan perlakuan moral.

Penaakulan Moral: Keupayaan mental untuk menaakul, iaitu membuat pertimbangan moral dalam situasi yang kabur atau berkonflik nilai demi mengenal pasti perlakuan baik atau benar dan perlakuan jahat atau salah.

Emosi Moral: Kesedaran emosi moral melahirkan kepedulian dan hati nurani yang menyebabkan insan berasa gembira apabila membuat sesuatu yang betul dan rasa bersalah jika melakukan sesuatu yang tidak betul.

Perlakuan Moral: Tindakan moral yang berkaitan antara penaakulan moral dengan emosi moral.

Dilema Moral

Memberikan fokus kepada situasi yang menimbulkan dilema kepada seseorang untuk membuat pilihan tindakan yang patut dan wajar dalam menyelesaikan situasi tersebut.

Sumber: Buku Teks *Pendidikan Moral Tingkatan 4 KSSM 2021*

ISI KANDUNGAN

BIDANG 5 INSAN BERMORAL

- UNIT 1:** Norma Masyarakat Pemangkin Kesejahteraan
- UNIT 2:** Peribadi Mulia Hiasan Diri
- UNIT 3:** Prinsip Keadilan dan Keprihatinan dalam Membuat Keputusan
- UNIT 4:** Penggunaan Teknologi Maklumat dan Komunikasi Secara Beretika

BIDANG 6 JATI DIRI MORAL

- UNIT 5:** Mantap Integriti Mantaplah Jati Diri
- UNIT 6:** Keluarga Berintegriti Keluarga Disegani
- UNIT 7:** Berperikemanusiaan Membentuk Masyarakat Sejahtera

BIDANG 7 MORAL DAN KENEGARAAN

- UNIT 8:** Hak dan Tanggungjawab Warganegara
- UNIT 9:** Perpaduan Masyarakat Asas Kemakmuran Negara
- UNIT 10:** Pengurusan Perbelanjaan Secara Beretika
- UNIT 11:** Keunikan Rakyat Malaysia
- UNIT 12:** Kedaulatan Negara Tanggungjawab Bersama

Sumber: Buku Teks *Pendidikan Moral Tingkatan 4 KSSM 2021*

BIDANG 5 **INSAN BERMORAL**

Bidang Insan Bermoral membincangkan ciri insan bermoral berkeperibadian mulia yang mampu menjadi suri teladan yang baik, bersikap adil, prihatin dan mempraktikkan amalan bermoral yang diterima oleh masyarakat. Insan bermoral sentiasa menghormati agama dan kepercayaan serta menyayangi diri dan orang lain. Insan bermoral juga mampu membuat keputusan dengan menggunakan sumber dan maklumat secara autonomi berdasarkan norma masyarakat.

Sumber: Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4 KSSM 2021

TINGKATAN 4**BIDANG 5 INSAN BERMORAL****Unit 1: Norma Masyarakat Pemangkin Kesejahteraan**

Standard Kandungan	5.1 Norma Masyarakat
Standard Pembelajaran	5.1.1 Maksud norma masyarakat 5.1.2 Contoh norma masyarakat 5.1.3 Kepentingan amalan norma masyarakat dalam kehidupan harian 5.1.4 Kesan pengabaian norma dalam kehidupan harian.

Bahagian A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

1 Monolog di bawah ialah keluhan seorang bapa setelah melihat keadaan taman permainan.

Dalam kawasan perumahan ini, ada sebuah taman permainan untuk kanak-kanak. Tapi keadaannya sungguh menyedihkan. Semua peralatan permainan dan tandas awam juga rosak. Telefon awam juga rosak. Kesian kanak-kanak, nak main pun tak ada tempat.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 6)

(a) Nyatakan **tiga** punca berlakunya kerosakan dalam taman permainan.

- (i) _____
_____
- (ii) _____
_____
- (iii) _____
_____

[3 markah]

(b) Berikan amalan norma masyarakat yang sepatutnya diamalkan oleh penduduk taman tersebut.

- _____
_____
_____

[2 markah]

- (c) Jelaskan kepentingan amalan norma masyarakat yang perlu diikuti oleh penduduk untuk menjaga keamanan setempat.

[2 *markah*]

- (d) Senaraikan kesan sekiranya norma masyarakat diabaikan dalam keadaan di atas.

(a) _____
_____

(b) _____
_____

(c) _____
_____

[3 *markah*]

Bahagian B
[10 markah]
Jawab soalan berikut

- 2 Maklumat berikut berkaitan Bakul Prihatin Negara yang diadakan bagi membantu rakyat yang memerlukan.

(Sumber: <https://www.jkm.gov.my/>)

Hasrat kerajaan dalam mengajar masyarakat semangat kejiranan dengan memperkenalkan Bakul Prihatin Negara bagi membantu masyarakat dalam musim pandemik. Huraikan peranan masyarakat dalam mengamalkan norma masyarakat dalam menjayakan program di atas berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]

[Sila gunakan helaian tambahan jika ruangan jawapan anda tidak mencukupi]

Bahagian C
[20 markah]
Jawab **semua** soalan.

- 3 Pernyataan di bawah, menunjukkan contoh perilaku yang sering berlaku dalam kalangan remaja.

Cara berkomunikasi yang kurang sopan dalam kalangan remaja merupakan contoh perilaku yang bertentangan daripada norma masyarakat.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 7)

- (a) Merujuk kepada pernyataan di atas, sebagai seorang remaja bagaimana anda boleh menunjukkan cara berkomunikasi yang sopan dalam masyarakat berdasarkan nilai universal. [10 markah]
- (b) Bincangkan peranan ibu bapa dalam membimbing remaja menjadi manusia beradab mengikut norma masyarakat. [10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

BAHAGIAN A

Soalan Struktur

Soalan	Butiran/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	H1 Sifat tidak bertanggungjawab penduduk H2 Sifat tidak menghargai kemudahan awam H3 Tidak peduli dengan kesejahteraan orang lain H4 Sikap ingin merosakkan harta benda awam <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(b)	H1 Bekerjasama menjaga kemudahan awam H2 Sentiasa membersihkan kawasan taman H3 Melaporkan kes kerosakan kepada pihak berkuasa H4 Memantau keadaan kemudahan awam H6 Mengumpul dana untuk perbaiki kemudahan yang rosak <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(c)	H1 Wujud suasana hidup bermasyarakat H2 Tanamkan semangat bekerjasama H3 Ada sifat ambil tahu/peduli norma masyarakat H4 Tahu peraturan khas penggunaan kemudahan awam H5 Mendidik masyarakat berdisplin <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(d)	H1 Kemudahan awam yang disediakan rosak H2 Membahayakan keselamatan penduduk H3 Amalan sifat kurang beradab/bersopan H4 Wujud sikap tidak peduli/penting diri <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 3m]

BAHAGIAN B
Soalan Esei

Soalan	Butiran/Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Hormat N2 Hemah Tinggi N3 Toleransi N4 Kesederhanaan N5 Kebebasan N6 Bertanggungjawab N7 Rasional N8 Kasih sayang N9 Patriotisme	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 2 <i>m</i>]
	H1 Mempromosikan kempen ini kepada keluarga/jiran/rakan H2 Membuat kutipan barang yang diperlukan untuk bakul tersebut secara kutipan tangan/talian H3 Mendaftar sebagai sukarelawan program Mendedahkan golongan muda/remaja tentang norma membantu masyarakat H4 Membuat poster iklan di media sosial H5 Menghantar bakul prihatin kepada jiran yang memerlukan H6 Menasihati masyarakat setempat dengan berbincang tentang cara perlaksanaan H7 Mengambil gambar kerja amal/muat naik dalam laman sosial (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 8 <i>m</i>]

BAHAGIAN C
Soalan Esei

Soalan	Butiran/Huraian/Contoh	Markah
3(a)	H1 Menggunakan perkataan yang sopan H2 Menunjukkan perlakuan yang sopan/baik H3 Menghormati pendapat orang lain H4 Menerima kritikan/teguran orang lain H5 Tidak berdendam dengan orang lain H6 Menunjukkan didikan moral yang baik H7 Mengamalkan nilai murni dalam pergaulan seharian H8 Menghormati orang tua/ibu bapa/ahli keluarga/jiran/rakan H9 Mematuhi peraturan/undang-undang H10 Menghormati pegawai polis/penjawat awam (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 10m]
3(b)	H1 Memberi didikan agama H2 Menasihati cara perlakuan/pertuturan H3 Meluangkan masa bersama H4 Mengenali latarbelakang rakan sebaya H5 Memantau pergaulan/pergerakan H6 Memantau penggunaan gadget H7 Memantau masa menonton televisyen H8 Memantau pelajaran anak-anak H9 Menjadi pendengar yang baik H10 Menjadi suri teladan (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 10m]

TINGKATAN 4**BIDANG 5 INSAN BERMORAL****Unit 2: Peribadi Mulia Hiasan Diri**

Standard Kandungan	5.2 Individu Berkeperibadian Mulia
Standard Pembelajaran	5.2.2 Menghuraikan dengan contoh cara mempraktikkan keperibadian mulia. 5.2.3 Memerihalkan kepentingan mempunyai keperibadian mulia. 5.2.5 Mengekspresikan perasaan apabila mengamalkan keperibadian mulia dalam kehidupan harian.

Bahagian A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

1 Soalan berdasarkan petikan di bawah.

Tamak
Ingin memiliki sesuatu tanpa batasan
(Sumber: *Dewan Bahasa dan Pustaka, Kamus Dewan Edisi Keempat*)

(a) Selain tamak, berikan contoh tingkah laku yang bukan berkeperibadian mulia yang anda tahu.

- (i) _____
(ii) _____
(iii) _____

[3 markah]

(b) Soalan berdasarkan petikan di bawah.

Setiap individu perlu mengetahui kepentingan berkeperibadian mulia agar tidak mudah terpengaruh dengan ponteng kelas
(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4, halaman 20*)

Sekiranya rakan anda terlibat dengan tabiat negatif seperti ponteng kelas apakah perasaan anda? Nyatakan tindakan anda.

[3 markah]

(c) Senaraikan **dua** nilai universal yang lain yang patut diamalkan oleh rakan anda.

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

(d) Berikan maksud **satu** nilai universal yang anda nyatakan dalam soalan (c) di atas.

_____
_____

[2 markah]

Bahagian C
[20 markah]
Jawab **semua** soalan.

3 Soalan berdasarkan petikan berita di bawah.

GEORGETOWN: Golongan pelajar diminta peka dengan kepentingan memelihara maruah diri bagi memastikan mereka dapat menjadi masyarakat yang bertanggungjawab

(Sumber: *Berita Harian*, 11 Ogos 2016)

- (a) Huraikan cara-cara menjaga maruah diri dalam aktiviti yang berfaedah bagi menjaga imej diri. [10 markah]

Sikap berkeperibadian mulia memberi kesan dalam kehidupan pelajar

- (b) Anda bersetuju dengan pernyataan tersebut. Jelaskan jawapan anda berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi / Huraian	Markah
1(a)	H1 Tidak bercakap benar/menipu H2 Tidak bersopan/bersikap kasar H3 Tidak menerima pendapat orang lain H4 Mudah putus asa H5 Perbuatan khianat dan bersangka buruk H6 Mementingkan diri sendiri H7 Tidak jujur H8 Pemarah/Tidak sabar <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(b)	J Sedih/Kecewa H1 Memberitahu guru tingkatan/guru disiplin/Kaunselor H1 Menegur kesalahan/Menasihati rakan dengan cara yang baik <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 [Maksimum 3m]
1(c)	N1 Kepercayaan kepada Tuhan N2 Hemah Tinggi N3 Harga Diri	1 1 1 [Maksimum 2m]
1(d)	Nilai Kepercayaan Kepada Tuhan bermaksud keyakinan wujudnya Tuhan sebagai pencipta alam dan mematuhi segala ajaran berlandaskan pegangan agama atau kepercayaan masing-masing selaras dengan prinsip Rukun Negara Nilai Hemah tinggi bermaksud beradab sopan dan berbudi pekerti mulia Nilai Harga diri bermaksud berupaya menjaga maruah diri <i>*Penerangan calon wajib berkaitan dengan situasi soalan dan maksud munasabah adalah diterima</i>	2 2 2 [Maksimum 2m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	H1 Sanggup menghadapi cabaran H2 Sentiasa bersyukur H3 Bekerjasama/saling menolong H4 Bersikap amanah H5 Sederhana dalam pertuturan/perlakuan H6 Berjimat cermat dalam perbelanjaan H7 Bertolak ansur H8 Sentiasa melakukan perkara positif H9 Disenangi ramai H10 Dihormati/dipandang mulia oleh orang lain H11 Suri teladan kepada orang lain H12 Mencapai matlamat hidup yang diinginkan H13 Menjamin kebahagiaan dalam kehidupan (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 10m]

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi /Huraian/Contoh	Markah
3(a)	H1 Mengamalkan ajaran agama/menghadiri kelas agama H2 Mendengar/mematuhi nasihat ibu bapa H3 Menjaga batasan pergaulan sesama rakan sebaya H4 Menjauhkan diri dari aktiviti sosial yang mencemarkan maruah keluarga H5 Melibatkan diri dalam aktiviti kemasyarakatan H6 Bersukan/beriadah H7 Aktif dalam persatuan/kelab H8 Menghadiri bengkel kemahiran H9 Aktiviti bersama keluarga H10 Mengikuti aktiviti kerohanian (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 10m]
3(b)	H1 Sentiasa positif H2 Berkeyakinan tinggi H3 Berjaya dalam hidup H4 Dipandang mulia/dihormati/disanjung H5 Mudah terpengaruh oleh rakan sebaya yang tidak bermoral H6 Mudah terjebak dalam gejala negatif H7 Sentiasa berasa rendah diri/menganggap diri tidak bernilai H8 Maruah keluarga terjejas H9 Maruah diri/imej/nama baik akan tercemar H10 Menjejaskan pelajaran/masa depan gelap (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 10m]

TINGKATAN 4**BIDANG 5 INSAN BERMORAL****Unit 3: Prinsip Keadilan Dan Prinsip Keprihatinan Dalam Membuat Keputusan**

Standard Kandungan	5.3 Prinsip Keadilan Dan Prinsip Keprihatinan Dalam Membuat Keputusan
Standard Pembelajaran	5.3.1 Menyenaraikan contoh prinsip keadilan dan keprihatinan dalam membuat keputusan. 5.3.3 Memberikan kepentingan membuat keputusan antara prinsip keadilan dan keprihatinan berdasarkan situasi.

Bahagian A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 1 Maklumat berikut berkaitan satu kebakaran di kawasan perumahan.

Satu kebakaran besar telah memusnahkan dua buah rumah berkembar di sebuah perumahan. Semua penghuni yang menjadi mangsa kebakaran itu telah kehilangan tempat tinggal dan harta benda.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 40)

- (a) Sebagai jiran terdekat di kawasan perumahan tersebut, nyatakan contoh prinsip keprihatinan yang perlu ada dalam diri anda selepas mengetahui keadaan tersebut.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3 markah]

- (b) Apakah perasaan anda dapat membantu mangsa kebakaran? Cadangkan **dua** bantuan yang boleh diberikan kepada mangsa kebakaran.

_____
_____
_____

[3 markah]

(c) Berikan kebaikan mengamalkan prinsip keprihatinan dalam kehidupan seharian?

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

(iv) _____

[4 *markah*]

Bahagian C

[20 markah]

Jawab *semua* soalan.

- 3 Teliti kenyataan akhbar di bawah dan jawab soalan berikut.

JOHOR BAHRU: Seorang pegawai bank dihukum penjara empat tahun dan dikenakan tiga kali sebatan oleh Mahkamah Majistret Johor Bahru selepas didapati bersalah melakukan pecah amanah. Sebelum hukuman dijatuhkan, tertuduh memohon hukuman ringan dengan alasan dia seorang sahaja yang bekerja untuk menyara keluarga, mempunyai anak Orang Kelainan Upaya (OKU) dan ini merupakan kesalahannya pertama. Dia juga berjanji tidak akan mengulangi kesalahannya.

(Sumber: *Harian Metro*, 3 Oktober 2017)

- (a) Merujuk kepada kenyataan akhbar di atas, wajarkah tindakan pegawai bank itu? Huraikan justifikasi anda berdasarkan nilai universal. [10 markah]
- (b) Bincangkan kepentingan membuat keputusan mengikut prinsip keadilan dan prinsip keprihatinan yang telah diambil oleh pihak mahkamah dalam situasi tersebut. [10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A

Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	H1 Bersikap berperikemanusiaan dengan menunjukkan sikap simpati terhadap mangsa kebakaran H2 Bermurah hati dengan memberikan bantuan kewangan H3 Meluangkan masa membantu mangsa kebakaran dengan memberikan tempat tinggal sementara H4 Bersikap kepedulian dengan membantu menelefon bomba <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(b)	J1 Gembira/ seronok H1 Keperluan asas H2 Bantuan kewangan H3 Sokongan moral/motivasi <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(c)	H1 Membantu golongan yang memerlukan H2 Dapat meringankan beban mangsa kebakaran H3 Hidup secara harmoni H4 Saling membantu di kawasan kejiranan H5 Memupuk semangat perpaduan kaum H6 Tidak membiarkan jiran tanpa memberi bantuan <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4m]

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
<p>3(a)</p>	<p>J1 Wajar</p>	<p>1</p>
	<p>N1 Rasional</p>	<p>1</p>
	<p>N2 Bertanggungjawab</p>	<p>1</p>
	<p>N3 Kasih sayang</p>	<p>1</p>
	<p></p>	<p>[Maksimum 2m]</p>
	<p>H1 Ingin menanggung keluarga dan anak OKU</p>	<p>1</p>
	<p>H2 Mengutamakan keluarga melebihi segalanya</p>	<p>1</p>
	<p>H3 Tidak mahu keluarga rasa susah</p>	<p>1</p>
	<p>H4 Sanggup berkorban untuk keluarga</p>	<p>1</p>
	<p>H5 Terpaksa melakukan perbuatan tersebut untuk kesenangan hidup</p>	<p>1</p>
	<p>H6 Ingin keluarga rasa bahagia</p>	<p>1</p>
	<p>H7 Memberi keperluan asas yang cukup untuk keluarga</p>	<p>1</p>
	<p>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>[Maksimum 8m]</p>
	<p>Atau</p>	
	<p>J1 Tidak wajar</p>	<p>1</p>
	<p>N1 Rasional</p>	<p>1</p>
	<p>N2 Bertanggungjawab</p>	<p>1</p>
	<p>H1 Pecah amanah merupakan perbuatan yang salah disisi undang-undang</p>	<p>1</p>
	<p>H2 Dikenakan hukuman</p>	<p>1</p>
	<p>H3 Menjejaskan nama baik/imej diri/keluarga</p>	<p>1</p>
	<p>H4 Diberhentikan kerja/sukar mendapat kerja lain</p>	<p>1</p>
	<p>H5 Nama disenarai hitam</p>	<p>1</p>
	<p>H6 Sukar mendapat kepercayaan orang lain</p>	<p>1</p>
	<p>H7 Hidup tidak tenteram/berasa bersalah jika melakukan kesalahan</p>	<p>1</p>
	<p>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>[Maksimum 8m]</p>

3(b)	H1 Keputusan yang diambil secara adil/tidak berat sebelah H2 Pesalah akan berasa insaf H3 Berasa takut untuk mengulangi kesalahan H4 Menjamin keharmonian hidup/tidak melakukan pecah amanah/hidup aman H5 Pesalah akan berusaha bersungguh-sungguh bekerja untuk menyara keluarganya H6 Beri peluang untuk menebus kesalahan H7 Menjaga hak kemanusiaan sejagat (dapat mohon ringankan hukuman) H8 Mengelakkan berlakunya perselisihan faham dalam mahkamah H9 Menjamin keamanan perbicaraan kes H10 Mengurangkan kesedihan keluarga <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 10m]
-------------	---	---

TINGKATAN 4**BIDANG 5 INSAN BERMORAL****Unit 4: Penggunaan Teknologi Maklumat Dan Komunikasi Secara Beretika**

Standard Kandungan	5.4 Penggunaan Teknologi Maklumat Dan Komunikasi Secara Beretika
Standard Pembelajaran	5.4.1 Menyenaraikan etika penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi 5.4.2 Menjelaskan kepentingan penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi secara beretika

Bahagian A[10 *markah*]

Jawab soalan berikut.

- 1 Maklumat berikut berkaitan dengan teknologi maklumat dan komunikasi.

Teknologi Maklumat dan Komunikasi merupakan sistem yang membolehkan pengumpulan, pengurusan, manipulasi, perolehan dan komunikasi maklumat dalam pelbagai bentuk.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 46)

- (a) Berdasarkan maklumat di atas, nyatakan **dua** etika penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi dalam kehidupan anda.

(i) _____

(ii) _____

[2 *markah*]

- (b) Merujuk pada jawapan di (a), mengapakah kita perlu menggunakan teknologi maklumat dan komunikasi secara beretika.

(i) _____

_____

(ii) _____

_____

[4 *markah*]

- (c) Jelaskan nilai universal yang perlu diamalkan oleh pengguna teknologi maklumat dan komunikasi.

[2 markah]

- (d) Jika anda adalah seorang pengguna bijak dan penuh beretika ketika menggunakan teknologi maklumat dan komunikasi, apakah perasaan anda? Berikan alasan.

[2 markah]

Bahagian B

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 2 Gambar berikut menunjukkan penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi dalam bidang pendidikan.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 48)

Bagaimanakah anda memanfaatkan penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi secara beretika dalam aspek pembelajaran. Bincangkan. [10 markah]

Bahagian C
[20 *markah*]
Jawab **semua** soalan.

3 Maklumat berikut berkaitan dengan buli siber.

Penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi yang tidak beretika turut menjadi punca berlakunya buli siber.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 53)

- (a) Anda bersetuju dengan pernyataan di atas. Bincangkan nilai universal yang perlu diamalkan oleh pengguna yang melakukan buli siber. [10 *markah*]
- (b) Sekiranya anda adalah mangsa buli siber, bagaimanakah anda dapat mencegah masalah tersebut daripada berulang. [10 *markah*]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Esei

Soalan	Isi / Huraian	Markah
1(a)	H1 Tidak memuat naik isu sensitif H2 Tidak menyebarkan maklumat palsu H3 Tidak menceroboh data pihak/individu lain H4 Tidak menyebarkan virus yang boleh melumpuhkan sesuatu sistem H5 Berintegriti dalam memberikan maklumat yang betul untuk sebarang penggunaan dalam talian H6 Berkomunikasi secara berhemah dalam talian <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(b)	F1 Berkongsi maklumat H1 Maklumat diperoleh dengan mudah/pantas F2 Memudahkan hubungan sosial H2 Komunikasi secara maya F3 Meningkatkan kualiti pendidikan H3 Mampu menarik minat murid F4 Menjimatkan kos dan masa H4 Kos panggilan telefon dan pengangkutan dapat dijimatkan <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4m]
1(c)	N1 Rasional H1 Berfikir tentang kesan pengabaian penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi secara beretika N2 Bertanggungjawab H2 Pengguna teknologi maklumat perlu berintegriti dalam menyebarkan sebarang maklumat/berita <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(d)	J1 Gembira/Bangga H1 Menggunakan teknologi dengan baik/beretika H2 Tidak pernah menyebarkan maklumat palsu <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 [Maksimum 2m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi / Huraian	Markah
2	F1 Mengikuti kelas PDPR	1
	H1 Belajar menerusi pelantar <i>Google classroom/Google Meet</i>	1
	F2 Menjimatkan masa dalam pencarian sesuatu informasi	1
	H2 Maklumat/informasi dapat dikumpul dengan segera	1
	F3 Memudahkan cara komunikasi	1
	H3 Bertanya kepada guru/rakan sekiranya tidak faham	1
	F4 Meningkatkan kemahiran dalam penggunaan pelbagai aplikasi proses pembelajaran	1
	H4 Memudahkan penghantaran tugas/lembaran kerja	1
	F5 Meningkatkan ilmu pengetahuan	1
	H5 Perbincangan kumpulan/mesyuarat dapat diadakan secara telesidang	1
	(Terima mana-mana jawapan munasabah)	

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi / Huraian	Markah
3(a)	N1 Rasional N2 Harga Diri H1 Memikirkan kesan buli siber H2 Mangsa boleh menjadi murung/trauma/tekanan H3 Tidak memuat naik maklumat negatif H4 Mangsa mengalami gangguan emosi H5 Mematuhi peraturan/undang-undang siber H6 Dikenakan tindakan undang-undang H7 Menghargai nyawa mangsa buli H8 Memahami perasaan mangsa buli siber <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 [Maksimum 2m] 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 9m]
3(b)	H1 Menjaga maklumat diri sendiri H2 Merahsiakan nama pengguna/kata laluan H3 Tidak berkongsi butiran peribadi di laman sosial H4 Tukar tetapan kepada persendirian H5 Bincang dengan ibu bapa H6 Dapatkan sokongan/nasihat/dorongan H7 Membuat aduan kepada pihak berkuasa H8 Simpan mesej yang diterima sebagai bukti H9 Tidak membalas sebarang mesej H10 Menyekat pembuli di semua media <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 10m]

BIDANG **JATI DIRI MORAL**

Bidang Jati Diri Moral membincangkan keunikan dan keistimewaan aspek agama, bangsa, budaya dan bahasa yang menjadi teras dan lambang ketinggian peribadi individu dan jati diri bangsa. Bidang tersebut memfokuskan integriti diri dan keluarga, serta unsur perikemanusiaan yang menyumbang ke arah kesejahteraan diri dan masyarakat.

Sumber: Buku Teks *Pendidikan Moral Tingkatan 4 KSSM 2021*

TINGKATAN 4**BIDANG 6 JATI DIRI MORAL****Unit 5: Mantap Integriti Mantaplah Jati Diri**

Standard Kandungan	6.1 Integriti Individu
Standard Pembelajaran	6.1.1 Mentakrifkan maksud integriti individu. 6.1.2 Memerihalkan kepentingan integriti individu dalam setiap perlakuan.

Bahagian A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

1 Maklumat berikut berkaitan dengan perbuatan meniru oleh seorang murid.

Thina selalu ponteng kelas dan tidak hadir ke sekolah. Semasa peperiksaan sedang dijalankan, Thina cuba meniru dari kawan sebelahnya Ravi.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 66)

(a) Nyatakan **dua** punca yang menyebabkan perbuatan meniru berlaku dalam kalangan murid.

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

(b) Nyatakan **dua** nilai universal yang patut diamalkan oleh murid supaya tidak meniru dalam peperiksaan.

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

(c) Berikan **tiga** kesan meniru dalam kalangan murid.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3 markah]

(d) Pada pendapat anda, mengapakah perbuatan meniru perlu dielakkan?

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3markah]

Bahagian B

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 2 Maklumat berikut berkaitan dengan amalan integriti dalam menjalankan tugas.

Dylan seorang ketua pengawas sekolah yang jujur dan bertanggungjawab. Suatu hari, Dylan ditugaskan oleh guru disiplin untuk membuat pemeriksaan di setiap kelas. Semasa membuat pemeriksaan tersebut, Dylan mendapati rakan karibnya telah membawa barang terlarang ke sekolah. Rakannya merayu agar Dylan tidak merampas barang terlarang tersebut dan berjanji tidak akan mengulangi perkara itu lagi.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 66)

Sekiranya anda berada dalam situasi Dylan, apakah tindakan anda? Jawapan anda hendaklah berdasarkan nilai universal yang telah dipelajari. [10 markah]

Bahagian C

[10 markah]

Jawab **semua** soalan

- 3 Maklumat berikut berkaitan dengan perbuatan *plagiarisme* dalam kalangan murid sekolah. *Plagiarisme merupakan perbuatan meniru atau mengutip sebahagian atau semua karya orang lain untuk melakukan tugas dan mengakui karya tersebut sebagai usaha sendiri.*

Seorang guru telah memberikan tugas kepada kelas anda. Ketika menyiapkan tugas tersebut, anda ternampak rakan anda memuat turun pelbagai bahan tanpa mengambil kira hak cipta bahan tersebut. Dia memaklumkan bahawa semua bahan tersebut merupakan hak miliknya.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 70)

- (a) Apakah tindakan yang akan anda lakukan? Berikan justifikasi anda. [10 markah]
- (b) Apakah implikasi perbuatan plagiarisme dalam kalangan murid sekolah. [10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi / Huraian	Markah
1(a)	H1 Mengambil jalan pintas untuk berjaya H2 Malas berusaha H3 Tiada keyakinan diri H4 Tiada minat untuk belajar <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(b)	N1 Kejujuran N2 Bertanggungjawab N3 Rasional N4 Berdikari N5 Harga Diri	1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(c)	H1 Dikenakan tindakan disiplin H2 Maruah diri/keluarga akan tercemar H3 Malas berusaha H4 Gelap masa depan H5 Ketinggalan dalam pelajaran <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(d)	H1 Supaya sentiasa berusaha H2 Memelihara maruah diri/keluarga H3 Menjadikan diri seorang yang jujur H4 Berusaha dengan titik peluh sendiri H5 Tidak dipandang hina oleh orang lain H6 Mengelakkan kebergantungan kepada orang lain H7 Menilai kemampuan diri sendiri <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 3m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi /Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Rasional N2 Bertanggungjawab N3 Kejujuran F1 Memberi teguran yang membina H1 Supaya insaf akan perbuatannya F2 Melaporkan kepada guru disiplin H2 Diambil tindakan agar murid lain tidak melakukan perkara yang sama. F3 Menunjukkan teladan yang baik H3 Maruah diri tidak tercalar F4 Bersikap tegas dalam menjalankan tugas H4 Melaksanakan peraturan sekolah kepada semua murid H4 Tidak pilih kasih semasa menjalankan tugas H4 Meningkatkan imej pengawas sekolah H4 Menemani rakan untuk sesi kaunseling H4 Membantu pihak sekolah menjalankan kempen kesedaran <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 [Maksimum 2 <i>m</i>] 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 9 <i>m</i>]

TINGKATAN 4**BIDANG 6 JATI DIRI MORAL****Unit 6: Keluarga Berintegriti Keluarga Disegani**

Standard Kandungan	6.2 Integriti keluarga
Standard Pembelajaran	6.2.1 Ciri Integriti keluarga 6.2.2 Contoh Integriti keluarga 6.2.3 Cara memupuk integriti keluarga 6.2.4 Implikasi perbuatan yang tidak berintegriti terhadap keluarga

Bahagian A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

1 Maklumat berikut berkaitan integriti keluarga.

Keluarga merupakan institusi yang amat penting dalam sesebuah masyarakat. Setiap manusia inginkan sebuah keluarga yang bahagia. Salah satu faktor penting dalam pembinaan keluarga bahagia ialah integriti keluarga.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 76)

(a) Berikan **dua** contoh integriti keluarga.

- (i) _____
- (ii) _____

[2 markah]

(b) Senaraikan ciri-ciri integriti keluarga.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____
- (iv) _____

[4 markah]

(c) Terangkan **dua** cara memupuk integriti keluarga.

(i) _____

_____

(ii) _____

_____

[4 *markah*]

Bahagian C

[20 markah]

Jawab **semua** soalan

3 Gambar di bawah menunjukkan situasi yang berlaku dalam sesebuah keluarga.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, Halaman 83)

- (a) Huraikan langkah-langkah untuk memupuk integriti dalam kalangan anggota keluarga. Jawapan anda perlu berdasarkan nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

- (b) Bincangkan implikasi perbuatan tidak berintegriti terhadap anggota keluarga.

[10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A

Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	F1 Amanah dengan anggota keluarga F2 Bincang dengan keluarga jika ada masalah F3 Tidak memalukan ahli keluarga <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 [Maksimum 2m]
1(b)	F1 Penyayang F2 Amanah F3 Melaksanakan tugas F4 Saling menghormati <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 4m]
1(c)	F1 Memberi penghargaan kepada anggota keluarga. F2 Meraikan sambutan hari lahir/ulangtahun perkahwinan/Hari Ibu/Hari Bapa F3 Memberi layanan baik kepada anggota keluarga. F4 Tidak pilih kasih F5 Menyayangi/menghormati anggota keluarga. F6 Mendengar cerita/luahan anggota keluarga. <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Bertanggungjawab N2 Kasih sayang N3 Rasional H1 Memikul tugas dalam keluarga dengan sempurna H2 Menjaga ibu bapa yang sudah tua H3 Melaksanakan tugas sebagai anak dengan baik H4 Mempunyai perasaan sayang berkekalan H5 Mengelakkan diri daripada menghantar ke rumah orang tua H6 Menjaga ibu bapa yang telah uzur H7 Menjalankan kewajipan terhadap keluarga. H8 Menghadapi suka duka bersama-sama keluarga. H9 Membentuk keluarga yang harmoni <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 [Maksimum 2m] 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 9m]

TINGKATAN 4**BIDANG 6 JATI DIRI MORAL****Unit 7: Berperikemanusiaan Membentuk Masyarakat Sejahtera**

Standard Kandungan	6.3 Berperikemanusiaan untuk Kesejahteraan Masyarakat
Standard Pembelajaran	6.3.2 Mengenal pasti perlakuan berperikemanusiaan untuk kesejahteraan masyarakat. 6.3.3 Menghuraikan kepentingan berperikemanusiaan untuk kesejahteraan masyarakat. 6.3.4 Meramalkan kesan pengabaian sikap berperikemanusiaan untuk kesejahteraan masyarakat. 6.3.6 Mengamalkan sikap berperikemanusiaan untuk kesejahteraan masyarakat dalam kehidupan harian.

Bahagian A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

1 Baca dan fahami situasi di bawah. Kemudian, jawab soalan yang diberikan.

Tarvin mendapat keputusan cemerlang dalam peperiksaan. Dia mendapat tawaran ke sekolah berasrama penuh. Dia bercita-cita tinggi untuk mencapai impiannya agar dapat mengubah nasib keluarganya. Oleh sebab kedaifan keluarganya, Tarvin terpaksa mengumpul pelbagai barangan kitar semula. Dia menjual barangan kitar semula tersebut untuk menampung wang yuran pendaftaran sekolah. Pada hari pendaftaran, Tarvin ditemani oleh kakaknya. Dia hanya membawa wang pendaftaran sahaja. Ketika mendaftar, Tarvin baru menyedari bahawa dia perlu membuat bayaran tambahan untuk keperluan lain.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 98)

(a) Apakah perasaan anda apabila berada dalam situasi Tarvin? Beri alasan anda.

[2 markah]

(b) Nyatakan perlakuan berperikemanusiaan yang boleh dilakukan untuk membantu Tarvin dalam situasi di atas.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3 markah]

(c) Bagaimanakah perlakuan di (b) dapat memberikan kesan terhadap masa hadapan Tarvin?

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

(d) Berikan **tiga** nilai universal yang berupaya membentuk masyarakat yang berperikemanusiaan dalam kehidupan seharian.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3 markah]

Bahagian B

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

2 Teliti isu kemanusiaan di bawah.

Seorang pemuda OKU datang ke pejabat pos untuk membayar pelbagai bil utiliti. Ketika sampai di pejabat pos, dia mendapati banyak orang sedang berbaris panjang. Dia beratur untuk mendapatkan gilirannya.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 97)

Sekiranya anda berada dalam barisan itu, jelaskan tingkah laku berperikemanusiaan yang patut dilakukan? Berikan justifikasi anda berdasarkan nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

Bahagian C

[20 markah]

Jawab **semua** soalan.

3 Teliti tajuk berita berkaitan dengan isu penderaan kanak-kanak. Kemudian jawab soalan berikut.

Isu Penderaan Kanak-Kanak		
Ibu dera anak yang enggan buat kerja rumah dipenjara 14 hari.	Pengasuh kanak-kanak direman tujuh hari kerana disyaki mendera kanak-kanak.	Bapa didakwa bunuh bayi sendiri dihukum penjara.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 95)

- (a) Bagaimanakah amalan nilai universal dapat membantu mencegah perlakuan tidak berperikemanusiaan terhadap kanak-kanak? Bincangkan. [10 markah]
- (b) Huraikan kesan pengabaian sikap berperikemanusiaan terhadap isu penderaan kanak-kanak. [10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	J1 Gembira/Bangga/Bersyukur H1 Menyambung pelajaran ke Sekolah Berasrama Penuh H1 Berjaya mengumpul wang untuk pendaftaran H1 Impiannya untuk mengubah nasib keluarga semakin dekat <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(b)	H1 Memberi sumbangan duit/membuat kutipan wang untuk Tarvin H2 Mencadangkan pinjaman pendidikan/Tabung Pendidikan H3 Berkongsi kisah Tarvin dalam media sosial H4 Berhubung dengan AJK kebajikan/PIBG untuk bantuan <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(c)	H1 Tarvin dapat mencapai cita-citanya H2 Tarvin dapat mengubah nasib keluarganya H3 Tarvin akan berjaya dalam hidupnya <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 [Maksimum 2m]
1(d)	N1 Kepercayaan kepada Tuhan N2 Baik hati N3 Hemah tinggi N4 Kasih sayang N5 Berterima kasih	1 1 1 1 1 [Maksimum 3m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Baik hati	1
	N2 Kepercayaan kepada Tuhan	1
	N3 Hemah tinggi	1
	N4 Rasional	1
	N5 Kasih sayang	1
		[Maksimum 2m]
	H1 Berikan tempat duduk	1
	H2 Bersikap prihatin	1
	H3 Menolong pemuda membuat bayaran/bil	1
	H4 Memberikan nombor giliran kepada pemuda itu	1
	H5 Berbual dengan pemuda OKU supaya tidak berasa tersisih	1
	H6 Memastikan keselamatan terjamin	1
	H7 Memohon kakitangan bank memberikan layanan khas	1
	H8 Memohon pengawal bank memberikan keistimewaan	1
H9 Pelanggan lain memberikan bantuan (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1	
	[Maksimum 9m]	

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah	
3(a)	N1 Kepercayaan kepada Tuhan	1	
	N2 Baik hati	1	
	N3 Hemah tinggi	1	
	N4 Kasih sayang	1	
	N5 Rasional	1	
		[Maksimum 2 <i>m</i>]	
	H1 Anak adalah anugerah daripada Tuhan	1	
	H2 Mengelakkan diri daripada melakukan penderaan	1	
	H3 Mempunyai sikap empati/simpaty terhadap kanak-kanak	1	
	H4 Memberi perhatian/layanan yang baik kepada kanak-kanak	1	
	H5 Memberikan keperluan asas kepada kanak-kanak	1	
	H6 Memberikan rawatan sekiranya sakit	1	
	H7 Menjadikan kanak-kanak orang yang berilmu pengetahuan/aset negara	1	
	H8 Kanak-kanak mempunyai hak untuk dilindungi daripada anasir jahat	1	
	H9 Mewujudkan masyarakat yang prihatin/penyayang (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1	
		[Maksimum 9 <i>m</i>]	
	3(b)	H1 Keluarga akan mengalami trauma/tekanan emosi	1
		H2 Kebajikan kanak-kanak akan terabai	1
		H3 Mangsa penderaan akan tersisih/masa depan terjejas	1
H4 Mementingkan diri sendiri/menjadi individualistik		1	
H5 Kanak-kanak takut untuk mempercayai orang lain		1	
H6 Mengancam keselamatan/kesihatan diri		1	
H7 Kanak-kanak akan membesar menjadi orang yang bengis/pemarah		1	
H8 Kanak-kanak akan mengalami masalah pembelajaran		1	
H9 Kes penderaan semakin meningkat (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)		1	
	[Maksimum 10 <i>m</i>]		

BIDANG 7 **MORAL DAN KENEGARAAN**

Bidang Moral dan Kenegaraan menghubungkan konsep moral dengan kenegaraan dalam kehidupan bermasyarakat. Bidang tersebut membincangkan hak dan tanggungjawab sebagai warganegara yang mengamalkan perpaduan, menguruskan perbelanjaan secara beretika serta berbangga sebagai rakyat Malaysia dalam mengekalkan keunikan dan kedaulatan negara.

Sumber: Buku Teks *Pendidikan Moral Tingkatan 4 KSSM 2021*

TINGKATAN 4**BIDANG 7 MORAL DAN KENEGARAAN****Unit 8: Hak Dan Tanggungjawab Warganegara**

Standard Kandungan	7.1 Hak dan tanggungjawab sebagai warganegara berlandaskan perlembagaan Malaysia.
Standard Pembelajaran	7.1.2 Menghuraikan kepentingan hak dan tanggungjawab sebagai warganegara. 7.1.3 Mencerakinkan kesan pengabaian hak dan tanggungjawab sebagai warganegara. 7.1.5 Mengekspresikan perasaan apabila mempunyai hak dan tanggungjawab sebagai warganegara. 7.1.6 Mengamalkan hak dan tanggungjawab sebagai warganegara dalam kehidupan harian.

Bahagian A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

1 Maklumat di bawah berkaitan dengan salah seorang tokoh yang mempertahankan hak asasi manusia di Malaysia.

Datin Paduka (Dr.) Mother A. Mangalam

- Dikenali sebagai “Mother Mangalam”.
- Presiden, The Pure Life Society yang ditubuhkan pada tahun 1949 bersama-sama dengan Swami Satyananda untuk melindungi hak anak-anak yatim.
- The Pure Life Society merupakan rumah kebajikan bukan kerajaan yang pertama di Malaysia.
- Pertubuhan ini telah memberikan harapan kepada lebih daripada 2000 anak yatim tanpa mengira kaum.
- Beliau menerima pelbagai anugerah atas jasa dan tanggungjawabnya yang menjaga kebajikan golongan yang berkeperluan.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 118)

(a) Nyatakan **dua** nilai universal yang diamalkan oleh Datin Paduka (Dr.) Mother A. Mangalam untuk menjadi seorang warganegara yang baik.

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

(b) Pada pandangan anda, mengapakah beliau mempertahankan hak asasi manusia?

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____
- (iv) _____

[4 markah]

(c) Ramalkan kesan sekiranya hak asasi manusia diabaikan.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____
- (iv) _____

[4 markah]

Bahagian C[20 *markah*]Jawab **semua** soalan.

- 3 Maklumat di bawah berkaitan dengan isu pencemaran yang boleh menjejaskan kualiti kehidupan masyarakat.

Kualiti Sungai Semakin Merosot

Isu krisis bekalan air yang berpunca daripada pencemaran sungai perlu diberi perhatian sewajarnya kerana akses kepada bekalan air minuman bersih sangat penting untuk kelangsungan hidup dan kesejahteraan kesihatan rakyat Malaysia. Memandangkan 98% daripada bekalan air tawar negara berasal dari sungai, maka status dan kualiti air sungai perlu dipantau selalu agar sentiasa dalam keadaan baik dan lestari.

(Sumber: *Sinar Harian*, 17 November 2020)

- (a) Berdasarkan kepada perkara di atas, bincangkan langkah-langkah untuk menjaga sungai dari tercemar berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 *markah*]
- (b) Apakah perasaan anda apabila melihat sungai yang tercemar? Ramalkan kesan sekiranya isu pencemaran ini masih berlarutan. [10 *markah*]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A

Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	N1 Bertanggungjawab N2 Rasional N3 Patriotisme N4 Kasih sayang N5 Baik hati	1 1 1 1 1 [Maksimum 2 <i>m</i>]
1(b)	H1 Mewujudkan keamanan/kemakmuran H2 Mengelakkan perselisihan faham H3 Merapatkan jurang antara kaum H4 Mengelakkan diskriminasi H5 Meningkatkan taraf hidup sosial H6 Menjamin kebebasan hak asasi warganegara <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4 <i>m</i>]
1(c)	H1 Tersisih daripada masyarakat H2 Berlaku perselisihan faham H3 Imej negara tercemar H4 Taraf hidup terjejas H5 Berlaku diskriminasi H6 Mengancam keselamatan <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4 <i>m</i>]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Bertanggungjawab	1
	N2 Rasional	1
	N3 Baik hati	1
	N4 Kasih sayang	1
	N5 Kerajinan	1
		[Maksimum 2 <i>m</i>]
	H1 Memberikan barangan keperluan/makanan/pakaian	1
	H2 Mendermakan wang/dana	1
	H3 Membantu membaiki rumah yang rosak	1
	H4 Membantu membersihkan rumah yang kotor akibat lumpur semasa banjir	1
	H5 Membantu memberikan sokongan moral	1
	H6 Menyertai anggota sukarelawan RELA/NGO menjaga keselamatan/kebajikan mangsa di pusat pemindahan sementara	1
	H7 Membantu menjaga kebersihan di pusat pemindahan Sementara	1
	H8 Menyimpan dokumen-dokumen penting ditempat yang selamat	1
	H9 Memberikan/menyediakan tempat tinggal sementara yang selesa	1
(Terima mana-mana jawapan munasabah)	[Maksimum 9 <i>m</i>]	

TINGKATAN 4**BIDANG 7: MORAL DAN KENEGARAAN****Unit 9: Perpaduan Masyarakat Asas Kemakmuran Negara**

Standard Kandungan	7.2 Perpaduan Dalam Masyarakat
Standard Pembelajaran	7.2.4 Menghuraikan cabaran dalam membentuk amalan perpaduan masyarakat yang berbeza agama, bangsa, budaya dan bahasa. 7.2.5 Mengekspresikan perasaan apabila mengamalkan perpaduan dalam masyarakat yang berbeza agama, bangsa, budaya dan bahasa.

Bahagian A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

1 Maklumat di bawah adalah berkaitan dengan peranan sukan.

Salah satu peranan sukan adalah membentuk perpaduan dalam kalangan masyarakat Malaysia yang berbilang kaum.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 130)

(a) Berdasarkan maklumat di atas, apakah perasaan anda apabila dapat menyertai sukan yang melibatkan masyarakat berbilang kaum? Berikan alasan anda.

[3 markah]

(b) Jelaskan nilai universal yang patut dipraktikkan ketika menyertai sesuatu perlawanan sukan.

[3 markah]

(c) Terangkan **dua** cabaran dalam memupuk perpaduan masyarakat yang berbilang kaum.

(i) _____

_____

(ii) _____

_____

[4 markah]

Bahagian B
[10 markah]
Jawab soalan berikut.

- 2 Pernyataan di bawah ini adalah berkaitan peranan setiap rakyat dalam menjaga keharmonian negara.

JABATAN PERPADUAN NEGARA DAN INTEGRASI NASIONAL

(JABATAN PERDANA MENTERI)

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 123)

Bagaimanakah golongan remaja dapat menggunakan media sosial untuk menerapkan amalan perpaduan dalam kalangan masyarakat berbilang kaum? Huraikan jawapan anda berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]

Bahagian C[20 *markah*]Jawab **semua** soalan.

- 3 Pernyataan di bawah ini adalah berkaitan dengan kejayaan Bahasa Melayu sebagai bahasa perpaduan.

BAHASA KEBANGSAAN

- Perlembagaan Persekutuan 1957, Perkara 152(1) menetapkan Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan.
- Akta Bahasa Kebangsaan 1963/1967 menetapkan Bahasa Melayu sebagai bahasa rasmi negara.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 131)

- (a) Merujuk kepada pernyataan di atas, sebagai rakyat Malaysia yang mengutamakan perpaduan kaum, bincangkan amalan perpaduan lain yang boleh diamalkan berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 *markah*]
- (b) Amalan perpaduan di atas mampu membentuk sebuah masyarakat yang bersatu padu dan mempunyai semangat kekitaan. Berikan komen anda. [10 *markah*]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	J1 Gembira/Bangga/Suka H1 Dapat turut serta bersama pelbagai kaum H1 Tidak bersikap prejudis antara satu dengan yang lain H1 Dapat berkenalan H1 Berinteraksi sesama atlet yang lain <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(b)	N1 Patriotisme N2 Hormat N3 Toleransi N4 Hemah Tinggi N5 Kerjasama N6 Rasional H1 Saling menghormati/bertolak ansur dalam menjalani aktiviti sukan H2 Berkomunikasi/bergaul secara sopan H3 Menjalinkan persahabatan/silaturahmi yang erat H4 Menunjukkan semangat kesukanan demi negara <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(c)	H1 Penyebaran maklumat palsu/negatif H2 Penggunaan media sosial tanpa had H3 Kurang menerima/menghormati/mengurus H4 Prejudis terhadap kaum lain H5 Penguasaan bahasa kebangsaan yang lemah H6 Kurangnya pemahaman agama/kebudayaan kaum lain <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah	
2	N1 Bertanggungjawab	1	
	N2 Rasional	1	
	N3 Patriotisme	1	
	N4 Hormat	1	
	N5 Harga Diri	1	
	N6 Kerjasama	1	
			[Maksimum 2m]
	H1 Mewujudkan kumpulan perpaduan di media sosial pelbagai lapisan masyarakat/kaum	1	
	H2 Memuat naik maklumat/e-kempen kepentingan perpaduan	1	
	H3 Saling bekerjasama/berkongsi dengan rakan di luar/dalam negara perihal keharmonian kaum	1	
	H4 Tidak menulis komen/pendapat negatif/bersifat perkauman	1	
	H5 Mengelakkan diri daripada menyebarkan isu hasutan/kebencian	1	
	H6 Cuba meredakan isu-isu/persepsi negatif	1	
	H7 Mencipta tanda pagar 'hashtag' perpaduan	1	
	H8 Mencipta laman web/blogspot berkaitan hubungan kemanusiaan	1	
H9 Mematuhi etika penggunaan sumber dan maklumat (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 [Maksimum 9m]		

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
3(a)	N1 Patriotisme N2 Baik hati N3 Hemah tinggi N4 Toleransi	1 1 1 1 [Maksimum 2 <i>m</i>]
	H1 Mewujudkan komunikasi mesra kaum H2 Melibatkan diri program kenegaraan H3 Sentiasa mengibarkan Jalur Gemilang H4 Memberi sokongan kepada pasukan negara H5 Melibatkan pelbagai kaum dalam sesuatu acara/sukan/riadah/kebudayaan H6 Bersama dalam program kelestarian alam sekitar H7 Saling menghormati budaya/adat resam H8 Menganjurkan/melibatkan diri dalam program rumah terbuka perayaan H9 Menunjukkan dukacita kepada rakan/jiran/kaum lain yang ditimpa kemalangan/kehilangan nyawa (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 9 <i>m</i>]
3(b)	H1 Mewujudkan suasana aman/harmoni H2 Memperkukuhkan perpaduan H3 Mengeratkan hubungan sesama anggota masyarakat H4 Meringankan beban golongan yang kurang bernasib baik H5 Memupuk semangat kekitaan/sifat kepunyaan bersama dalam kalangan masyarakat H6 Masyarakat saling menghormati antara satu dengan yang lain H7 Jurang sosial/ekonomi dalam masyarakat dapat dikurangkan H8 Setiap individu dalam masyarakat mengetahui peranan masing-masing dengan betul H9 Tiada persengketaan/perbalahan akibat prasangka buruk H10 Saling membantu antara satu sama lain sebagai keluarga yang besar (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 10 <i>m</i>]

TINGKATAN 4**BIDANG 7 MORAL DAN KENEGARAAN****Unit 10: Pengurusan Perbelanjaan Secara Beretika**

Standard Kandungan	7.1	Pengurusan Perbelanjaan Secara Beretika
Standard Pembelajaran	7.3.2 7.3.3 7.3.4	Menjelaskan cara menguruskan perbelanjaan secara beretika Menghuraikan kepentingan pengurusan perbelanjaan secara beretika untuk kesejahteraan hidup Meramalkan kesan perbelanjaan tidak beretika kepada diri, keluarga, masyarakat dan negara.

Bahagian A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

1 Maklumat berikut berkaitan dengan budaya menabung.

Profesor Kanan Fakulti Ekonomi dan Perniagaan Universiti Malaysia Sarawak (UNIMAS), Prof Datuk Dr Shazali Abu Mansor, berkata sebahagian besar rakyat Malaysia tidak mempunyai simpanan mencukupi untuk menghadapi situasi kecemasan, termasuk ketika pandemik COVID-19 melanda, sekali gus menyebabkan mereka terpaksa bergantung kepada bantuan dan subsidi kerajaan. "Budaya menabung dalam kalangan rakyat kita masih rendah sebab sebahagian mereka seperti penjawat awam menganggap sudah ada pencen. Bagi pekerja swasta, mereka beranggapan simpanan Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) sudah cukup untuk menyara masa tuanya. "Jadi, stigma ini secara langsung mendorong rakyat untuk tidak menjadikan budaya menabung sebagai perkara penting terutama persediaan apabila berlaku situasi luar jangka, termasuk pandemik COVID-19," katanya.

(Sumber: *Berita Harian*, 31 Oktober 2020)

(a) Apakah punca yang menyebabkan seseorang individu itu tidak menabung? Jelaskan **dua** jawapan anda.

(i) _____

_____

(ii) _____

_____

[4 markah]

(b) Cadangkan kaedah pengurusan perbelanjaan secara berhemah yang anda amalkan ketika berbelanja.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____
- (iv) _____

[4 markah]

(c) Ramalkan kesan yang mungkin berlaku terhadap ekonomi negara sekiranya masyarakat tidak mengurus perbelanjaan secara berhemah.

- (i) _____
- (ii) _____

[2 markah]

Bahagian B

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

2 Jawab soalan berikut berdasarkan pernyataan yang diberikan.

Bincanglah Sebelum Terlambat

Ancaman pandemik COVID-19 bukan sahaja mencetuskan krisis kesihatan, tetapi turut menjejaskan kedudukan ekonomi dan kewangan anggota masyarakat. Dalam situasi yang genting ini setiap individu perlu lebih bijak menguruskan sumber kewangan masing-masing supaya tidak terjerumus ke dalam perangkap muflis. Kita kluatir kegagalan menguruskan hutang yang ada boleh menyebabkan bilangan rakyat yang diisytihar muflis meningkat secara mendadak. Dalam hal ini, peminjam juga wajar menggunakan perkhidmatan Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK) yang sentiasa bersedia untuk membantu mereka yang sedang mengalami masalah pembayaran balik pinjaman. Sebelum diisytihar bankrap dan terlambat, peminjam perlu segera rujuk dan mendapatkan khidmat nasihat daripada AKPK kerana mereka tidak boleh membantu selepas diisytihar bankrap.

(Sumber: *Harian Metro*, 7 Jun 2021)

Huraikan usaha-usaha yang boleh dilakukan bagi mengelakkan seseorang individu diisytiharkan muflis. Berikan jawapan berdasarkan nilai universal yang telah dipelajari.

[10 markah]

Bahagian C

[20 markah]

Jawab **semua** soalan.

3 Jawab soalan berikut berdasarkan pernyataan yang diberikan.

Ketika Aina sedang membeli belah di pasar raya, dia telah didatangi seorang ejen bank yang menawarkan pemilikan kad kredit. Ejen bank tersebut membuat penerangan berkaitan faedah dan keistimewaan bagi pemegang kad kredit di samping menyatakan had penggunaan kad kredit tersebut adalah sebanyak RM10 000. Aina juga ditawarkan hadiah sampingan berupa beg pakaian sekiranya mengisi borang permohonan pada hari tersebut.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 144)

- (a) Pada pandangan anda, wajarkah Aina menerima tawaran kad kredit tersebut? Kemukakan alasan-alasan anda berdasarkan nilai-nilai universal yang telah dipelajari. [10 markah]
- (b) Huraikan cara-cara anda mengurus perbelanjaan secara beretika. [10 markah]

1(c)	F1	Kadar inflasi meningkat	1
	F2	Jumlah barangan import akan meningkat	1
	F3	Kadar keberhutangan dalam kalangan masyarakat akan meningkat	1
	F4	Jumlah pembaziran semakin tinggi	1
	F5	Kos pelupusan barang yang dibuang akan meningkat (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1
			[Maksimum 2m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah	
2	N1 Kesederhanaan	1	
	N2 Bertanggungjawab	1	
	N3 Berdikari	1	
	N4 Rasional	1	
	N5 Kejujuran	1	
		[Maksimum 2m]	
	F1 Merancang perbelanjaan mengikut keperluan	1	
	H1 Membuat anggaran perbelanjaan mengikut keutamaan	1	
	H1 Mengutamakan perbelanjaan keperluan asas	1	
	H1 Makanan/minuman	1	
	F2 Mendisiplinkan diri dalam berbelanja	1	
	H2 Berbelanja secara tunai/kad debit	1	
	H2 Mengawal penggunaan kad kredit.	1	
	H2 Menghindari amalan berhutang	1	
	F3 Mendokumentasikan perbelanjaan	1	
	H3 Membantu mengawal jumlah perbelanjaan bulanan	1	
	H3 Mengenalpasti/menilai semula perbelanjaan sama ada lebih memenuhi keperluan/kehendak	1	
	H3 Menjadi rujukan untuk merancang perbelanjaan bulan berikutnya	1	
	F4 Tidak mudah dipengaruhi oleh jualan murah	1	
	H4 Berbelanja ikut kemampuan	1	
	H4 Membeli barang yang diperlukan sahaja	1	
	H4 Elakkan berbelanja mengikut nafsu	1	
	F5 Mempelajari ilmu menguruskan kewangan/perbelanjaan	1	
	H5 Mengikuti kursus berkaitan pengurusan kewangan	1	
	H5 Melengkapkan diri dengan ilmu pengurusan kewangan agar tidak mudah ditipu/scammer	1	
	F6 Pendedahan pendidikan kewangan dari peringkat awal	1	
	H6 Ibu bapa menerapkan amalan menabung sejak kecil	1	
H6 Menjadi sebahagian daripada kandungan akademik dalam matapelajaran utama	1		
H6 Menganjurkan program berkaitan Pendidikan Kewangan di peringkat tadika/pra sekolah (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1		
	[Maksimum 9m]		

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
3 (a)	J1 Wajar	1 [Maksimum 1 <i>m</i>]
	N1 Kesederhanaan	1
	N2 Bertanggungjawab	1
	N3 Berdikari	1
	N4 Rasional	1
	N5 Kejujuran	1 [Maksimum 2 <i>m</i>]
	F1 Menjamin keselamatan wang Aina	1
	H1 Kad kredit diperkenalkan untuk memudahkan transaksi wang yang tinggi jumlahnya	1
	H1 Mengelakkan risiko kecurian/kehilangan/keciciran wang tunai ketika urusan jual beli	1
	H1 Keselamatan wang Aina terjamin tanpa perlu membawa wang tunai dengan jumlah yang banyak	1
	H1 Proses verifikasi/pengesahan serta penggunaan pin yang digunakan dapat menghalang kes penggunaan kad kredit oleh orang lain	1
	F2 Mendapat rebat/baucar	1
	H2 Pelbagai tawaran hadiah/rebat/baucar/diskaun untuk Aina	1
	H2 Penggunaan yang banyak membolehkan Aina mengumpul mata kredit	1
	H2 Mata kredit yang banyak boleh ditukarkan kepada perkakasan/peralatan yang ditawarkan	1
	F3 Sebagai alternatif jika berlaku kecemasan	1
	H3 Kad kredit juga didatangkan dengan perlindungan insurans	1
	H3 Sekiranya berlaku kemalangan kad kredit boleh digunakan.	1
	H4 Apabila berlaku kemalangan/mendapat rawatan di hospital ketika melancong ke luar negara (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 [Maksimum 8 <i>m</i>]
	Atau	

	J1 Tidak Wajar	1 [Maksimum 1 <i>m</i>]
	N1 Kesederhanaan	1
	N2 Bertanggungjawab	1
	N3 Berdikari	1
	N4 Rasional	1
	N5 Kejujuran	1 [Maksimum 2 <i>m</i>]
	F1 Terdedah kepada penyalahgunaan/ penyelewengan data	1
	H1 Penggunaan kad kredit adalah menggunakan transaksi secara elektronik/perkakasan komputer	1
	H1 Data Aina boleh diambil oleh sindiket penipuan dengan cara menggodam sistem perbankan	1
	H1 Nombor <i>cvv</i> yang boleh diambil ketika membuat pembelian di kedai/dalam talian	1 1
	H1 Pengklonan/pemalsuan kad kredit	1
	F2 Melahirkan budaya suka berhutang	1
	H2 Bersikap boros dalam berbelanja	1
	H2 Mengamalkan gaya hidup mewah	1
	H2 Memenuhi kehendak/keinginan	1
	H2 Berbelanja tanpa sedar	1
	F3 Berisiko muflis jika Aina tidak membayar hutang/tunggakan dalam tempoh tertentu	1
	H3 Kadar faedah yang tinggi akan dikenakan sekiranya Aina tidak membuat bayaran dalam tempoh bebas faedah (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 [Maksimum 8 <i>m</i>]
3(b)	H1 Membuat peruntukan	1
	H2 Memastikan jumlah wang yang dimiliki	1
	H3 Membuat senarai barangan yang ingin dibeli	1
	H4 Membeli barangan secara tunai	1
	H5 Tidak terpengaruh dengan jualan murah	1
	H6 Membawa wang yang secukupnya	1
	H7 Mengelakkan pembelian barangan yang tidak diperlukan	1 1
	H8 Berdisiplin ketika berbelanja	1
	H9 Mengelakkan pembelian barangan yang mahal	1
	H10 Membuat perbandingan harga (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 [Maksimum 10 <i>m</i>]

TINGKATAN 4**BIDANG 7 MORAL DAN KENEGARAAN****UNIT 11: Keunikan Rakyat Malaysia**

Standard Kandungan	7.4 Keunikan Rakyat Malaysia
Standard Pembelajaran	7.4.1 Menyenaraikan keunikan rakyat Malaysia dari segi agama, bangsa, budaya dan bahasa. 7.4.2 Menjelaskan kepentingan keunikan rakyat Malaysia. 7.4.3 Menghuraikan cabaran keunikan rakyat Malaysia. 7.4.4 Merancang strategi untuk mengekalkan keunikan rakyat Malaysia. 7.4.5 Mengekspresikan perasaan apabila dapat mengekalkan keunikan rakyat Malaysia.

Bahagian A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 1 Petikan akhbar di bawah menunjukkan nikmat perkongsian yang diamalkan oleh rakyat Malaysia.

Nikmat Perkongsian Rakyat Malaysia

Malaysia sebuah negara yang unik kerana rakyatnya pelbagai kaum. Ungkapan itulah yang sudah tertanam dalam minda kita sejak berpuluh tahun lamanya. Tidak salah kita terus berpegang kepada ungkapan itu kerana ia adalah keistimewaan yang ada pada negara kita. Perpaduan menjadi kunci utama kepada kejayaan membina negara sejak merdeka dan kita sebenarnya berkongsi banyak perkara. Kita berkongsi raya, cuti, angpau dan duit raya.

(Sumber: *Sinar Harian*, 29 Januari 2020)

- (a) Nyatakan **dua** nilai universal yang telah diamalkan oleh rakyat Malaysia dalam petikan akhbar di atas.

- (i) _____
- (ii) _____

[2 markah]

(b) Apakah perasaan anda apabila membaca petikan akhbar di atas? Jelaskan.

[2 *markah*]

(c) Keunikan yang dimiliki oleh rakyat Malaysia ini memberikan banyak kebaikan.

Senaraikan **empat** kebaikan tersebut.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____
- (iv) _____

[4 *markah*]

(d) Selain berkongsi raya, cuti, angpau dan duit raya, apakah contoh perkongsian lain yang sering diamalkan oleh rakyat Malaysia?

- (i) _____
- (ii) _____

[2 *markah*]

Bahagian B

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 2 Pernyataan berikut berkaitan budaya unik rumah terbuka yang diamalkan oleh rakyat Malaysia.

Budaya unik rumah terbuka wajar diteruskan

Amalan rumah terbuka adalah keunikan yang ada di Malaysia dan tidak ada di negara lain. Tradisi ini perlu diteruskan dan perlu menjadi contoh kepada generasi baharu bahawa negara ini mempunyai cara tersendiri untuk memupuk perpaduan dan keharmonian antara kaum.

(Sumber: *Berita Harian*, 26 Julai 2015)

Huraikan langkah-langkah yang dapat dilaksanakan oleh semua pihak dalam mengekalkan keunikan rakyat Malaysia seperti budaya rumah terbuka di atas. Jawapan anda hendaklah disokong dengan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]

Bahagian C[20 *markah*]Jawab **semua** soalan.

3 Dialog berikut antara dua orang murid tentang makanan yang digemari oleh mereka.

Sandra : Saya suka makan laksa Sarawak, laksa Penang, nasi kerabu dan tose.
Hani : Wah! Saya tidak sangka awak pandai makan semua makanan ini.
Sandra : Kenapa awak cakap begitu? Bukankah negara kita kaya dengan pelbagai etnik dan budaya. Kita harus cuba makanan-makanan tersebut. Barulah ada kesepaduan sosial dan menunjukkan keunikan rakyat Malaysia.
Hani : Maaflah Sandra, tekak saya memang tidak boleh terima makanan tersebut. Tapi kalau pizza, ramen, kimchi, burger dan sushi. Eemmm, sedap sangat!

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 165)

(a) Merujuk situasi di atas, sikap yang ditunjukkan oleh Hani adalah tidak wajar. Berikan justifikasi anda berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 *markah*]

(b) Huraikan cabaran dalam mengekalkan keunikan yang dimiliki oleh rakyat Malaysia.

[10 *markah*]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	N1 Rasional	1
	N2 Toleransi	1
	N3 Hormat	1
	N4 Kerjasama	1
	N5 Kesederhanaan	1
	N6 Bertanggungjawab	1
		[Maksimum 2 <i>m</i>]
1(b)	J1 Gembira/Seronok/Bangga	1
		[Maksimum 1 <i>m</i>]
	H1 Sikap saling menghormati antara kaum	1
	H1 Kehidupan rakyat Malaysia yang aman damai	1
	H1 Mempelajari budaya/adat resam/tradisi kaum lain	1
	H1 Bersama-sama meraikan kepelbagaian perayaan setiap kaum	1
	H1 Mewujudkan perpaduan kaum yang erat (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1
	[Maksimum 1 <i>m</i>]	
1(c)	H1 Mengeratkan hubungan sesama anggota masyarakat	1
	H2 Mengukuhkan perpaduan rakyat Malaysia	1
	H3 Mencerminkan identiti negara Malaysia	1
	H4 Meningkatkan imej/maruah negara	1
	H5 Menjamin kehidupan rakyat Malaysia yang aman damai	1
	H6 Mempelajari/mengetahui budaya/adat resam/tradisi kaum lain	1
	H7 Menarik kedatangan pelancong asing/tempatan	1
	H9 Menggalakkan kemasukan pelabur asing	1
	H9 Melahirkan generasi baharu yang mengekalkan kepelbagaian budaya	1
	H10 Memelihara jati diri (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1
	[Maksimum 4 <i>m</i>]	

1(d)	H1 Makanan tradisi	1
	H2 Pakaian tradisi	1
	H3 Tarian	1
	H4 Alat muzik tradisional	1
	H5 Bahasa ibunda	1
	H6 Permainan tradisional	1
	<i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Maksimum 2m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Hormat N2 Rasional N3 Toleransi N4 Bertanggungjawab N5 Kerjasama	1 1 1 1 1
		[Maksimum 2m]
	H1 Setiap individu harus menerima/menghormati keunikan semua kaum	1
	H2 Tidak memandang rendah adat/kepercayaan kaum lain	1
	H3 Mengamalkan adat/ budaya ini dalam kehidupan seharian	1
	H4 Setiap individu berkongsi kemeriahan sambutan rumah terbuka di media sosial	1
	H5 Ibu bapa mendidik anak-anak supaya menerima kepelbagaian budaya kaum lain	1
	H6 Ibu bapa membawa anak-anak ke rumah jiran semasa sambutan rumah terbuka	1
	H7 Pihak kerajaan menganjurkan rumah terbuka peringkat kebangsaan pelbagai kaum	1
	H8 Pihak sekolah menganjurkan sambutan perayaan rumah terbuka peringkat sekolah	1
H9 Menganjurkan kempen kesedaran berkaitan keunikan rumah terbuka	1	
H10 Menerapkan pengetahuan tentang keunikan rumah terbuka dalam mata pelajaran di sekolah (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 [Maksimum 9m]	

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
3(a)	N1 Hormat N2 Rasional N3 Kesederhanaan N4 Bertanggungjawab N5 Patriotisme H1 Berbangga dengan makanan tempatan H2 Terkenal di serata negara/di eksport ke luar negara H3 Makanan tempatan mempunyai keunikan/daya penarik tersendiri H4 Keunikan pelbagai makanan tempatan menarik kehadiran pelancong dalam/luar negara H5 Tidak memandang rendah akan makanan tempatan/tradisional H6 Mencerminkan identiti budaya sesebuah tempat/negara/kaum H7 Menularkan/ <i>viral</i> makanan tempatan di media sosial/media cetak H8 Terus menjaga menu tempatan/tidak tenggelam ditelan zaman H9 Mengekalkan kesinambungan tamadun H10 Mengetahui asal usul sesuatu bangsa/kaum (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 [Maksimum 2 <i>m</i>] 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 9 <i>m</i>]
3(b)	F1 Cabaran bahasa H1 Terdapat kepelbagaian bahasa yang tidak dapat difahami oleh segelintir masyarakat H1 Menjejaskan komunikasi antara kaum F2 Cabaran budaya luar H2 Menghakis jati diri/budaya sesuatu kaum H2 Mudah terpengaruh dengan budaya dari luar/barat/kpop H2 Malu untuk mengamalkan budaya /tradisi bangsa sendiri kerana akan dihina/dikutuk ketinggalan zaman	1 1 1 1 1 1 1 1

	F3 Cabaran sosial	1
	H3 Kecelaruhan identiti bangsa/kaum kerana tidak tahu budaya/tradisi sendiri	1
	H3 Menyebabkan budaya/tradisi semakin dilupakan	1
	F4 Wujudnya polarisasi kaum	
	H4 Mencetuskan konflik yang berpunca daripada sikap tidak menghormati adat/budaya kaum masing-masing	1
	H4 Mewujudkan sikap perkauman	1
	H4 Menjejaskan perpaduan kaum/bangsa/masyarakat	1
	F5 Cabaran teknologi	1
	H5 Ketagihan/fanatik terhadap penggunaan media sosial	1
	H5 Menyebabkan diri terpengaruh melakukan perbuatan yang tidak baik	1
	<i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Maksimum 9m]

TINGKATAN 4**BIDANG 7 :MORAL DAN KENEGARAAN****Unit 12 : Kedaulatan Negara Tanggungjawab Bersama**

Standard Kandungan	7.5 Kedaulatan Negara Tanggungjawab Bersama
Standard Pembelajaran	7.5.2 Menghuraikan kepentingan mempertahankan kedaulatan negara 7.5.3 Meramalkan cabaran dalam mengekalkan kedaulatan negara 7.5.4 Menaakul kesan pengabaian tanggungjawab mempertahankan kedaulatan negara

Bahagian A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

1 Berikut adalah prinsip Rukun Negara

<p style="text-align: center;">RUKUN NEGARA</p> <p style="text-align: center;">KEPERCAYAAN KEPADA TUHAN KESETIAAN KEPADA RAJA DAN NEGARA KELUHURAN PERLEMBAGAAN KEDAULATAN UNDANG-UNDANG KESOPANAN DAN KESUSILAAN</p> <p style="text-align: center;">(Sumber : <i>Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4</i>, halaman 176)</p>

- (a) Rakyat Malaysia saling menghormati amalan kaum lain berdasarkan penghayatan Rukun Negara. Beri komen anda.

[2 markah]

(b) Ramalkan kesan sekiranya undang-undang disalahgunakan untuk kepentingan peribadi.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____
- (iv) _____

[4 *markah*]

(c) Terangkan **dua** cara menunjukkan bahawa anda adalah warganegara Malaysia yang baik.

- (i) _____
_____
- (ii) _____
_____

[4 *markah*]

BAHAGIAN C[20 *markah*]Jawab **semua** soalan.

3 Teliti tajuk di bawah.

TANGANI ISU PELARIAN

Imigresen sedia laksanakan dasar kerajaan dalam memastikan keselamatan dan kedaulatan negara terjamin.

(Sumber : *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 4*, halaman 179)

- (a) Isu pelarian selalu mendapat perhatian daripada media tempatan dan antarabangsa. Bagaimanakah kehadiran mereka menggugat kedaulatan negara Malaysia? Huraian anda hendaklah berdasarkan nilai universal yang telah dipelajari. [10 *markah*]
- (b) Huraikan cabaran yang dihadapi oleh kerajaan bagi menangani isu pelarian Rohingya di negara kita. [10 *markah*]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	H1 Rakyat hidup bersatu padu/bertolak ansur H2 Negara menjadi aman H3 Imej negara meningkat H4 Menarik pelancong <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(b)	H1 Mengancam keselamatan orang lain H2 Bertindak melampau/berlebih-lebihan H3 Jenayah meningkat H4 Keamanan negara tergugat H5 Ketidakstabilan politik negara H6 Sistem pemerintahan negara tergugat H7 Perpaduan/keharmonian terjejas H8 Rakyat saling bermusuhan <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4m]
1(c)	H1 Tidak mudah terpengaruh dengan anasir subversif H2 Saling berganding bahu antara rakyat yang berbilang kaum H3 Menguasai ilmu pengetahuan/teknologi H4 Dapat memacu kemajuan negara dalam pelbagai bidang H5 Sentiasa mematuhi peraturan/undang undang negara H6 Keamanan/kemakmuran negara terjamin <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah	
2	N1 Patriotisme	1	
	N2 Bertanggungjawab	1	
	N3 Hormat	1	
			[Maksimum 2m]
	H1 Sistem pemerintahan yang stabil	1	
	H2 Tidak menyalahgunakan kuasa	1	
	H3 Pemimpin mengelakkan campur tangan kuasa asing dalam pemerintahan negara	1	
	H4 Mengelakkan ancaman pengganas	1	
	H5 Pihak berkuasa memperketatkan kawalan di sempadan negara/Ops Benteng	1	
	H6 Mengelakkan banjir pendatang asing	1	
	H7 Melaporkan kepada pihak berkuasa apabila berlaku aktiviti penyeludupan	1	
	H8 Pihak berkuasa mengambil tindakan	1	
H9 Mengelakkan imej negara daripada terjejas	1		
H10 Memberi pendedahan kepada anak-anak tentang kepentingan kedaulatan negara	1		
H11 Penerapan nilai murni dalam pengajaran/pembelajaran	1		
H12 Memberi kesedaran tentang pentingnya mempertahankan kedaulatan negara daripada anasir subversif	1		
<i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>		[Maksimum 9m]	

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
3(a)	N1 Rasional N2 Bertanggungjawab H1 Mengancam keselamatan negara H2 Kadar jenayah meningkat H3 Penularan penyakit berbahaya H4 Kerajaan menanggung kos perubatan/keperluan mangsa pelarian H5 Menjejaskan hubungan diplomatik antara Malaysia dengan negara asal pelarian H6 Kekurangan peluang pekerjaan H7 Rakyat tempatan terpaksa bersaing untuk mencari Pekerjaan H8 Berlaku masalah pencemaran budaya/amalan H9 Konflik dalaman yang boleh menjejaskan nama baik /imej negara (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1 1 [Maksimum 2m] 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 9m]
(b)	H1 Pengurusan tempat tinggal mangsa pelarian H2 Kesukaran memberi/menghantar bantuan makanan H3 Penyediaan pekerjaan H4 Penyediaan peluang pendidikan H5 Jaminan hak asasi kanak-kanak H6 Penjagaan kesihatan mangsa pelarian H7 Menjejaskan kerjasama antarabangsa H8 Konflik kebimbangan tentang masalah pelarian di peringkat antarabangsa/PBB H9 Kesukaran mengadakan rundingan penyelesaian H10 Berlaku isu kemanusiaan yang jejakkan nama baik negara (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 10m]

Pendidikan Moral

TINGKATAN 5

KURIKULUM STANDARD SEKOLAH MENENGAH
KEMENTERIAN PELAJARAN MALAYSIA

18 NILAI UNIVERSAL

NILAI	MAKSUD
Kepercayaan kepada Tuhan	Keyakinan wujudnya Tuhan sebagai pencipta alam dan mematuhi segala ajaran berlandaskan pegangan agama atau kepercayaan masing-masing selaras dengan prinsip Rukun Negara.
Baik hati	Kepekaan terhadap keperluan dan kebajikan diri dan orang lain dengan memberikan bantuan serta sokongan moral secara ikhlas.
Bertanggungjawab	Kesanggupan diri seseorang untuk memikul dan melaksanakan tugas serta kewajipan dengan sempurna.
Berterima kasih	Perasaan dan perlakuan untuk menunjukkan pengiktirafan dan penghargaan.
Hemah tinggi	Beradab sopan dan berbudi pekerti mulia.
Hormat	Menghargai dan memuliakan seseorang serta menghormati peraturan institusi sosial.
Kasih sayang	Kepekaan dan perasaan cinta yang lahir daripada hati yang ikhlas.
Keberanian	Kesanggupan untuk menghadapi cabaran dengan yakin dan tabah.
Kejujuran	Bercakap benar, bersikap amanah dan ikhlas dalam setiap perlakuan.
Kerajinan	Usaha yang berterusan, bersungguh-sungguh dan berdedikasi dalam melakukan sesuatu.
Kerjasama	Melakukan sesuatu bersama-sama untuk kebaikan semua.
Kesederhanaan	Bersikap tidak keterlaluan dalam membuat pertimbangan atau perlakuan tanpa mengabaikan kepentingan diri dan orang lain.
Toleransi	Bertolak ansur, sabar dan mengawal diri demi kesejahteraan hidup diri dan orang lain.
Berdikari	Kebolehan dan kesanggupan melakukan sesuatu tanpa bergantung pada orang lain.
Harga diri	Berupaya menjaga maruah diri.
Kebebasan	Bebas melakukan sesuatu tertakluk pada peraturan dan undang-undang.
Patriotisme	Bangga dan taat setia kepada raja dan negara.
Rasional	Boleh berfikir berdasarkan alasan atau bukti yang nyata dan dapat mengambil tindakan yang wajar.

Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral KSSM Tingkatan 5*

FOKUS UTAMA

Dimensi Moral

Mengandungi soalan yang menguji pemahaman murid dalam menyelesaikan sesuatu situasi yang diberikan dengan menggunakan domain moral, iaitu penaakulan moral, emosi moral dan perlakuan moral.

Penaakulan Moral: Keupayaan mental yang dapat merungkai dan menyelesaikan masalah atau isu moral dengan sebaik-baik mungkin secara autonomi, rasional dan objektif berdasarkan prinsip moral.

Emosi Moral: Kesedaran emosi moral melahirkan kepedulian dan hati nurani yang menyebabkan insan berasa gembira apabila membuat sesuatu yang betul dan rasa bersalah jika melakukan sesuatu yang tidak betul. Emosi moral boleh diekspresikan dalam bentuk luahan, perasaan, fikiran, gerak hati dan lain-lain.

Perlakuan Moral: Tindakan moral yang berkaitan antara penaakulan moral dengan emosi moral yang dilakukan secara rela hati dengan rasa bertanggungjawab, akauntabiliti dan berintegriti moral. Dengan itu, murid dapat merungkai dan mencari penyelesaian bagi sebarang isu, konflik atau dilema moral yang dihadapi.

KBAT

Soalan yang boleh meningkatkan keupayaan, kebolehan dan kemahiran murid berfikir secara kritis dan kreatif, membuat penaakulan serta strategi berfikir yang mantap.

Nilai Universal

Merujuk 18 nilai dalam pendidikan moral dan mengandungi soalan yang berkaitan dengan nilai yang diaplikasikan berdasarkan situasi yang diberikan.

Dilema Moral

Memberikan fokus kepada situasi yang menimbulkan dilema kepada seseorang untuk membuat pilihan tindakan yang patut dan wajar dalam menyelesaikan situasi tersebut.

Refleksi

Membolehkan murid memberikan maklum balas dan menilai diri berdasarkan aktiviti dan latihan yang diberikan di samping pengalaman sedia ada murid.

ISI KANDUNGAN

BIDANG 5 INSAN BERMORAL

- UNIT 1:** Norma Masyarakat Global Membentuk Keharmonian Sejagat
UNIT 2: Ukir Nama di Mata Dunia. Jati Diri Berpisah Tiada
UNIT 3: Kerohanian Membentuk Individu Bermoral
UNIT 4: Penggunaan Sumber dan Penyebaran Maklumat demi Kesejahteraan Sejagat

BIDANG 6 JATI DIRI MORAL

- UNIT 5:** Integriti Pemacu Kecemerlangan Organisasi
UNIT 6: Pembangunan Negara Bertunjangkan Integriti
UNIT 7: Berperikemanusiaan Pemangkin Kesejahteraan Global

BIDANG 7 MORAL DAN KENEGARAAN

- UNIT 8:** Penglibatan Diri Peneraju Komuniti
UNIT 9: Kerjasama Masyarakat Global
UNIT 10: Pengurusan Kewangan Secara Beretika
Menjamin Keharmonian Hidup
UNIT 11: Malaysia Unggul di Mata Dunia
UNIT 12: Malaysia dalam Hubungan Antarabangsa

Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral KSSM Tingkatan 5*

BIDANG 5

INSAN BERMORAL

Bidang Insan Bermoral membina insan bermoral dari aspek norma global dan mengupas tentang nilai yang bersifat glocal. Selain itu, aspek ini diberikan penekanan dalam membina insan bermoral. Seterusnya, bidang ini membina penggunaan sumber dan maklumat untuk kesejahteraan sejagat.

Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral KSSM Tingkatan 5*

TINGKATAN 5

BIDANG 5 INSAN BERMORAL

Unit 1: Norma Masyarakat Global Membentuk Keharmonian Sejagat

Standard Kandungan	5.1 Norma Masyarakat Global
Standard Pembelajaran	5.1.1 Memberi maksud norma masyarakat global 5.1.2 Menjelaskan contoh norma masyarakat global 5.1.3 Menghuraikan kepentingan amalan norma masyarakat global 5.1.4 Meramalkan kesan pengabaian norma masyarakat global

BAHAGIAN A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 1 Gambar di bawah menunjukkan Program Kelestarian Alam Sekitar anjuran Pertubuhan WWF (Malaysia).

(Sumber: <https://www.kasa.gov.my>)

- (a) Nyatakan **dua** nilai universal yang perlu diamalkan oleh masyarakat global dalam kempen di atas.

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

- (b) Berikan **tiga** jenis aktiviti yang sesuai diadakan dalam Kempen Hari Alam Sekitar Sedunia.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[2 markah]

(c) Nyatakan **tiga** cara masyarakat global boleh terlibat dalam Kempen Alam Sekitar Sedunia.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3 *markah*]

(d) Ramalkan **dua** kesan sekiranya masyarakat global mengabaikan kelestarian alam sekitar.

(i) _____

(ii) _____

[2 *markah*]

BAHAGIAN B[10 *markah*]

Jawab soalan berikut.

- 2 Gambar di bawah menunjukkan beberapa ekor anak harimau yang cuba diseludup ke luar negara.

(Sumber: www.suarasarawak.my)

Kes pemerdagangan haiwan merupakan isu yang tidak asing lagi sehingga menjejaskan kelestarian alam sekitar. Bagaimanakah masyarakat global dapat membantu membanteras kes pemerdagangan haiwan? Huraian anda hendaklah berdasarkan nilai universal yang dipelajari? [10 *markah*]

BAHAGIAN C[20 *markah*]Jawab **semua** soalan.

- 3 Gambar 1 di bawah menunjukkan poster penderaan kanak-kanak.

(Sumber: www.bosmedia.com)

Kanak-kanak merupakan insan yang berhak dalam hak asasi manusia sedunia. Pengabaian hak asasi manusia membawa kepada kemusnahan norma masyarakat.

- (a) Huraikan kepentingan amalan norma masyarakat global dalam menjaga hak asasi kanak-kanak sedunia. [10 *markah*]
- (b) Bincangkan kesan kepada masyarakat global sekiranya hak asasi manusia terabai. [10 *markah*]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi /Huraian/Contoh	Markah
1(a)	N1 Rasional N2 Bertanggungjawab	1 1 [Maksimum 2m]
1(b)	H1 Aktiviti mengumpul barangan plastik H2 Aktiviti menanam pokok H3 Aktiviti gotong royong perdana H4 Aktiviti 5R/kitar semula H5 Aktiviti membersihkan sungai H6 Aktiviti melukis poster H7 Aktiviti “Earth Hour” <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(c)	H1 Menyertai program secara dalam talian H2 Menanam pokok di kawasan rumah H3 Mengadakan aktiviti gotong royong H4 Memuat naik gambar aktiviti dalam laman sosial yang disediakan H5 Melukis poster dan hantar untuk pertandingan <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(d)	H1 Suhu bumi meningkat H2 Keindahan/kebersihan alam sekitar akan terjejas H3 Haiwan akan hilang tempat tinggal H4 Pencemaran alam sekitar akan berlaku H5 Pengurusan sampah sarap terganggu H6 Masalah jerebu akan berlaku <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 2m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/ Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Bertanggungjawab	1
	N2 Rasional	1
	N3 Kasih sayang	1
	N4 Kerjasama	1
		[Maksimum 2m]
	H1 Menjaga hutan/habitat haiwan	1
	H2 Tidak menebang pokok	1
	H3 Melaporkan kejadian pemburuan haram kepada pihak berkuasa	1
	H4 Berkongsi maklumat kepupusan haiwan di media sosial	1
	H5 Menjadi sukarelawan program <i>Safe the wildlife</i>	1
	H6 Mengajar generasi akan datang tentang haiwan semakin pupus	1
	H7 Terlibat dengan program menjaga hidupan liar	1
	H8 Mematuhi peraturan dan undang-undang berkenaan haiwan/alam sekitar (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1
		[Maksimum 10m]

TINGKATAN 5**BIDANG 5 INSAN BERMORAL****Unit 2: Ukir Nama Di Mata Dunia, Jati Diri Berpisah Tiada**

Standard Kandungan	5.2 Individu Glokal
Standard Pembelajaran	5.2.1 Menjelaskan ciri individu glokal 5.2.3 Menghuraikan kepentingan menjadi individu glokal 5.2.6 Mengamalkan sikap individu glokal dalam kehidupan harian

Bahagian A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

1 Maklumat berikut berkaitan maksud individu glokal.

Individu Glokal

Seseorang yang mampu berdaya saing pada peringkat global tetapi berakar umbi atau berpegang teguh pada jati diri lokal, iaitu tempat tumpah darah sendiri.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 5*, halaman 18)

(a) Berdasarkan maklumat di atas, senaraikan ciri-ciri individu glokal.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____
- (iv) _____

[4 markah]

(b) Berikan sikap individu glokal yang perlu ada pada diri seseorang.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____
- (iv) _____

[4 markah]

(c) Nyatakan **dua** nilai universal yang patut ada pada diri seseorang dalam mengamalkan sikap individu global dalam kehidupan harian.

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

Bahagian C[20 *markah*]Jawab **semua** soalan.

- 3 Gambar berikut berkaitan Kempen Beli Barangan Malaysia.

(Sumber: *Astro Awani*, 29 November 2020)

- (a) Berdasarkan gambar di atas, bincangkan kebaikan membeli barangan buatan Malaysia. [10 *markah*]
- (b) Huraikan cara-cara menggalakkan pengguna tempatan membeli barangan Malaysia berbanding barangan luar negara. Justifikasikan jawapan berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 *markah*]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah	
2	N1 Rasional	1	
	N2 Harga diri	1	
	N3 Patriotisme	1	
	N4 Hemah tinggi	1	
			[Maksimum 2m]
	F1 Membentuk individu yang kreatif dan inovatif	1	
	H1 Melahirkan individu yang mempunyai sikap	1	
	H1 Berilmu/berkemahiran dalam membuat keputusan	1	
	F2 Menghadapi cabaran global	1	
	H2 Mampu mengekalkan identiti lokal	1	
	H2 Kemampuan menghadapi cabaran global	1	
	F3 Meningkatkan imej negara di persada dunia	1	
	H3 Mampu bersaing di peringkat antarabangsa	1	
	H3 Mencapai prestasi yang cemerlang	1	
	F4 Melestarikan pembangunan negara/modal insan	1	
	H4 Memberikan sumbangan yang progresif dalam	1	
	H4 Berfikiran di luar kotak dari segi ilmu/tindakan	1	
	F5 Dihormati/disayangi oleh orang lain sama ada di	1	
	F6 Menjadi suri teladan kepada orang lain di peringkat	1	
	F6 Menjadi suri teladan kepada orang lain di peringkat antarabangsa	1	
<i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>		[Maksimum 9m]	

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi / Huraian	Markah
3(a)	F1 Menjimatkan perbelanjaan keluarga H1 Pengiktirafan ISO 9001 barangan tempatan setaraf dengan jenama antarabangsa H1 Barangan tidak dikenakan cukai yang tinggi F2 Meningkatkan imej negara H2 Mempromosikan jenama tempatan di mata dunia F3 Memajukan industri tempatan H3 Memberi peluang kepada pengusaha-pengusaha tempatan F4 Mengelakkan pengaliran mata wang ke luar negara H4 Meningkatkan pendapatan negara H4 Membendung masalah inflasi F5 Barangan tempatan murah berbanding barangan import (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 10m]
3(b)	N1 Patriotisme N2 Rasional N3 Bertanggungjawab F1 Perubahan dari segi mentaliti/sikap rakyat kita sendiri untuk membeli barangan tempatan H1 Tidak mengagungkan barangan luar H1 Memberi peluang kepada industri tempatan F2 Peranan media massa H2 Menerangkan kebaikan barangan buatan Malaysia melalui media cetak/elektronik H2 Mempengaruhi minda masyarakat H2 Membeli belah dalam talian dengan lebih mudah F3 Peranan kerajaan H3 Menganjur karnival/kempen membeli belah H3 Menawarkan potongan harga yang istimewa untuk barangan tempatan F4 Peranan sekolah H4 Melalui mata pelajaran Pendidikan Moral/Bahasa Melayu tentang isu kepenggunaan H4 Memupuk semangat patriotik sejak kecil lagi (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Maksimum 2m] 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 9m]

TINGKATAN 5

BIDANG 5 INSAN BERMORAL

Unit 3: Kerohanian Membentuk Individu Bermoral

Standard Kandungan	5.3	Kerohanian Membentuk Individu Bermoral
Standard Pembelajaran	5.3.1	Menyenaraikan ciri individu yang mempunyai nilai kerohanian
	5.3.2	Menjelaskan cara meningkatkan nilai kerohanian
	5.3.3	Menghuraikan kepentingan nilai kerohanian bagi membentuk individu bermoral
	5.3.4	Meramalkan implikasi pengabaian nilai kerohanian dalam diri individu

BAHAGIAN A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 1 Gambar berikut berkenaan rawatan kerohanian dalam menangani tingkah laku remaja bermasalah.

(Sumber: <https://www.ilhambooks.com>)

- (a) Berdasarkan gambar di atas, senaraikan contoh tingkah laku remaja bermasalah.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____

[3 markah]

(b) Terangkan **dua** nilai universal yang perlu diamalkan oleh remaja agar tidak terlibat dengan tingkah laku bermasalah.

(i) _____

_____

(ii) _____

_____

[4 *markah*]

(c) Pada pendapat anda, mengapakah nilai kerohanian penting dalam membentuk insan berakhlak mulia?

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3 *markah*]

BAHAGIAN C

[20 markah]

Jawab **semua** soalan.

3 Maklumat berikut berkaitan gejala kemurungan.

(Sumber: *Sinar Harian*, 04 Disember 2018)

- (a) Berdasarkan maklumat di atas, ramalkan implikasi sekiranya nilai kerohanian diabaikan terhadap golongan ini. [10 markah]
- (b) Bincangkan langkah-langkah yang dapat diambil bagi meningkatkan nilai kerohanian dalam diri setiap individu agar gejala kemurungan dapat dielakkan berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	H1 Lumba motosikal H2 Ponteng sekolah H3 Buli H4 Melepak H5 Merempit H6 Bergaduh (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 3 <i>m</i>]
1(b)	N1 Harga diri H1 Menjaga maruah diri/nama baik N2 Bertanggungjawab H2 Melakukan perbuatan yang berfaedah N3 Rasional H3 Membuang masa terlibat dengan masalah sosial N4 Kepercayaan kepada Tuhan H4 Berpegang teguh kepada ajaran agama/ mengamalkan nilai kerohanian N5 Hormat H5 Mendengar kata/nasihat daripada ibu bapa (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4 <i>m</i>]
1(c)	H1 Sentiasa bercakap benar H2 Keputusan yang dibuat lebih tepat H3 Menjadi suri teladan H4 Mengelakkan remaja daripada terlibat dengan tingkah laku bermasalah H5 Dihargai oleh orang lain H6 Disayangi seluruh ahli keluarga/rakan (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 3 <i>m</i>]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Kasih sayang N2 Bertanggungjawab N3 Baik hati N4 Hormat N5 Rasional N6 Kepercayaan kepada Tuhan J1 Gembira/Seronok/Teruja/Bangga F1 Saling menghormati antara ahli keluarga H1 Bercakap dengan sopan F2 Jujur dengan ahli keluarga H2 Berbincang jika ada masalah F3 Berpegang teguh kepada ajaran agama/ kepercayaan H3 Memberi/menerima didikan agama yang baik H3 Bersyukur adanya keluarga yang harmoni F4 Adil dengan anggota keluarga H4 Layanan sama rata F5 Sayang antara satu sama lain H5 Tidak pilih kasih H6 Bawa pergi bercuti/makan bersama keluarga <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 2 <i>m</i>] 1 [Maksimum 1 <i>m</i>] 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 8 <i>m</i>]

TINGKATAN 5**BIDANG 5 INSAN BERMORAL****Unit 4: Penggunaan Sumber Dan Penyebaran Maklumat Demi Kesejahteraan Sejagat**

Standard Kandungan	5.4 Penggunaan Sumber Dan Penyebaran Maklumat Demi Kesejahteraan Sejagat
Standard Pembelajaran	5.4.1 Menyenaraikan contoh sumber dan maklumat yang sahih demi kesejahteraan sejagat 5.4.2 Mengenal pasti tatacara menggunakan sumber dan penyebaran maklumat demi kesejahteraan sejagat

BAHAGIAN A[10 *markah*]

Jawab soalan berikut.

- 1** Maklumat berikut berkaitan dengan penggunaan sumber dan penyebaran maklumat.

Penggunaan sumber dan penyebaran maklumat mestilah berdasarkan peraturan dan undang-undang yang ditetapkan oleh pihak berkuasa. Penyebaran maklumat yang sahih dapat menjamin kesejahteraan sejagat. Oleh itu, setiap individu perlulah memastikan maklumat yang diterima dan hendak disebarkan itu merupakan maklumat yang sahih serta daripada sumber yang boleh dipercayai.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 5*, halaman 46)

- (a) Berdasarkan maklumat di atas, berikan **tiga** contoh sumber dan maklumat yang sahih.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3 *markah*]

(b) Bagaimanakah penggunaan sumber dan penyebaran maklumat yang sahih dapat menjaga kesejahteraan sejagat?

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3 markah]

(c) Terangkan **dua** nilai universal yang perlu diamalkan oleh seseorang individu dalam penggunaan sumber dan penyebaran maklumat yang sahih.

(i) _____

_____

(ii) _____

_____

[4 markah]

BAHAGIAN C
 [20 *markah*]
 Jawab **semua** soalan.

- 3 Poster berikut berkaitan dengan penipuan jenayah siber.

(Sumber: <https://www.skmm.com>)

- (a) Berdasarkan perkara di atas, bagaimanakah seseorang individu boleh mengelakkan diri daripada jenayah siber? Berikan hujah anda berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 *markah*]
- (b) Bincangkan peranan pelbagai pihak dalam mengatasi masalah jenayah siber seperti di atas. [10 *markah*]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	F1 Laporan penyelidikan/jurnal/artikel/tesis F2 Surat edaran kerajaan/surat pekeliling F3 Kitab F4 Buku ilmiah F5 Buku teks F6 Laman sesawang F7 Ensiklopedia <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(b)	F1 Memastikan kesahihan sesuatu maklumat F2 Mendapatkan pengesahan daripada pihak yang berkaitan F3 Menyatakan sumber rujukan F4 Menyebarkan berita/maklumat yang tidak menyentuh isu sensitif F5 Tidak memanipulasikan sesuatu isu untuk kepentingan sendiri <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(c)	N1 Rasional H1 Berfikir kesan penyebaran maklumat yang tidak sah N2 Kejujuran H2 Tidak menokok tambah maklumat/tidak menukar isi kandungan N3 Kebebasan H3 Menyebarkan maklumat yang sah sahaja N4 Bertanggungjawab H4 Mengenal pasti sumber rujukan bagi sesuatu maklumat sebelum menyebarkan maklumat tersebut <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	F1 Memastikan kesahihan sesuatu maklumat	1
	F2 Mendapatkan pengesahan daripada pihak yang berkenaan	1
	F3 Mengenal pasti sumber rujukan	1
	F4 Menyebarkan berita/maklumat yang tidak menyentuh isu sensitif	1
	F5 Mengelakkan daripada memuat naik isu negatif	1
	F6 Tidak menghantar gambar yang kurang sopan/pornografi melalui laman sosial	1
	F7 Tidak membuat serangan peribadi terhadap pihak yang lain	1
	F8 Tidak memanipulasikan sesuatu isu untuk kepentingan diri	1
	F9 Tidak mengubah isi kandungan maklumat/mesej/ berita yang diterima	1
	F10 Tidak memburukkan nama individu/ pertubuhan/ negara dalam media sosial (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1 [Maksimum 10m]

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
3(a)	N1 Bertanggungjawab	1
	N2 Rasional	1
		[Maksimum 2m]
	H1 Berfikir kesan mendedahkan maklumat peribadi kepada pihak luar	1
	H2 Tidak mudah terpengaruh dengan mesej/panggilan dari pihak luar	1
	H3 Jangan klik/tekan pada pautan yang diberi oleh orang yang tidak dikenali	1
	H4 Sentiasa memeriksa kesahihan/kebenaran mesej/panggilan yang diterima	1
	H5 Berhati-hati dalam urusan pembelian secara dalam talian	1
	H6 Tidak bertindak terburu-buru dengan tawaran istimewa menerusi internet	1
H7 Memastikan sumber perolehan mesej yang diterima	1	
H8 Sentiasa membuat rujukan di laman sesawang <i>Sebenarnya.my</i> (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1	
	[Maksimum 9m]	
3(b)	H1 Masyarakat perlu memeriksa maklumat/mesej yang diterima sebelum bertindak	1
	H2 Masyarakat perlu mengenal pasti sumber rujukan sesuatu maklumat yang diterima	1
	H3 Masyarakat tidak tergesa-gesa memindahkan wang tanpa hitam putih	1
	H4 Masyarakat perlu melaporkan jenayah siber/ <i>scammer</i> kepada pihak berkuasa	1
	H5 Menggunakan perisian antivirus yang terkini bagi mengelakkan maklumat digodam	1
	H6 Media massa menularkan kes penipuan jenayah siber menerusi media cetak/elektronik/sosial	1
	H7 Mendapatkan pengesahan tentang mesej/panggilan /emel daripada pihak yang berkaitan	1

	H8 Kerajaan/pihak berkuasa memberikan kesedaran melalui kempen	1
	H9 Menguatkuasakan undang-undang/undang-undang jenayah siber	1
	H10 Mendakwa/mendenda/menghukum penjenayah/penyamar yang melakukan jenayah siber	1
	H11 Memberikan pendidikan etika/tatacara penggunaan sumber/penyebaran maklumat menerusi mata pelajaran Pendidikan Moral <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 [Maksimum 10m]

A hand is shown pointing towards a blue and white globe of the Earth. The hand is positioned on the right side of the globe, with the index finger pointing towards the center. The globe is partially obscured by a red and white geometric shape that frames the text.

BIDANG 6

JATI DIRI MORAL

Bidang Jati Moral membincangkan integriti organisasi dan integriti nasional sebagai asas dalam pembentukan jati diri moral. Bidang ini dapat membentuk individu yang boleh memberikan sumbangan terhadap pembangunan negara. Selain itu, bidang ini turut memfokuskan unsur perikemanusiaan sebagai pemangkin yang menyumbang ke arah kesejahteraan global.

Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral KSSM Tingkatan 5*

TINGKATAN 5

BIDANG 6 JATI DIRI MORAL

Unit 5: Integriti Pemacu Kecemerlangan Organisasi

Standard Kandungan	6.1 Integriti Organisasi
Standard Pembelajaran	6.1.1 Menjelaskan maksud integriti organisasi 6.1.2 Mengenal pasti cara melaksanakan integriti dalam organisasi 6.1.3 Menghuraikan kepentingan amalan integriti dalam organisasi

BAHAGIAN A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 1 Gambar di bawah menunjukkan paparan skrin maklum balas khidmat pelanggan di sebuah organisasi.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 5*, halaman 72)

- (a) Nyatakan **satu** nilai yang perlu diamalkan oleh pekerja bagi meningkatkan amalan integriti dalam sesebuah organisasi.

[1 markah]

- (b) Nyatakan perasaan anda apabila menerima layanan mesra ketika berurusan di sesebuah organisasi. Berikan justifikasi anda.

[3 markah]

(c) Sebagai pelanggan, cadangkan **tiga** tindakan yang sepatutnya anda lakukan agar pekerja dapat mengekalkan amalan integritinya.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3 markah]

(d) Berikan **tiga** implikasi pengabaian integriti dalam sesebuah organisasi.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3 markah]

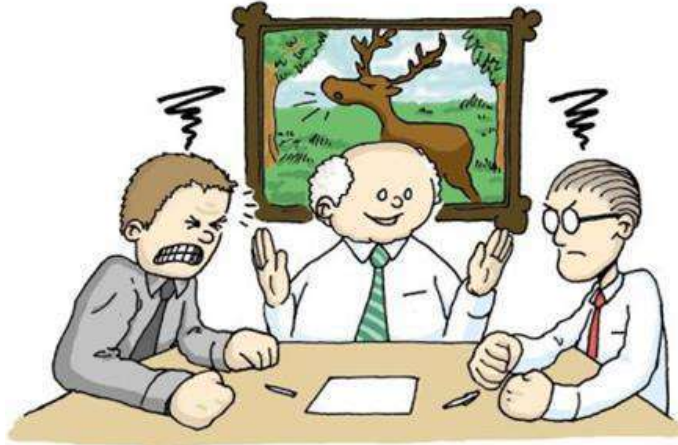

BAHAGIAN C

[20 markah]

Jawab **semua** soalan.

- 3 Gambar di bawah menunjukkan konflik yang berlaku dalam sesebuah organisasi.

(Sumber: <https://erizkadd.files.wordpress.com>)

- (a) Apakah perasaan anda sekiranya terlibat dengan konflik dalam organisasi akibat percanggahan pendapat? Bincangkan jawapan anda berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]
- (b) Konflik organisasi akan menjejaskan amalan integriti dalam organisasi. Huraikan kepentingan integriti dalam organisasi. [10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	N1 Bertanggungjawab N1 Rasional N1 Kejujuran	1 1 1 [Maksimum 2m]
1(b)	J1 Gembira/bangga/terharu H1 Mendapat perkhidmatan terbaik H1 Berasa selesa untuk berurusan dengan organisasi tersebut H1 Berasa bangga dengan perkhidmatan yang diberikan <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 [Maksimum 1m] 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(c)	H1 Mengucapkan terima kasih apabila mendapat perkhidmatan yang baik H2 Memberi senyuman semasa berurusan H3 Menunjukkan muka gembira/sentiasa positif semasa berurusan H4 Tidak mempengaruhi pegawai supaya mengetepikan sikap integriti mereka <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(d)	H1 Masyarakat hilang kepercayaan terhadap sesebuah organisasi H2 Budaya kerja yang tidak efisien H3 Rasuah semakin berleluasa H4 Imej organisasi akan tercemar/jatuh H5 Banyak kerja/tugas tidak dapat disiapkan H6 Pekerja menjadi malas/tidak bermotivasi <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 3m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	J1 Kecewa /sedih	1 [Maksimum 1 <i>m</i>]
	N1 Hemah tinggi	1
	N2 Kerjasama	1
	N3 Bertanggungjawab	1
	N4 Hormat	1
	N5 Rasional	1
	N6 Toleransi	1
	N7 Harga diri	1 [Maksimum 2 <i>m</i>]
	F1 Wujud sikap mementingkan diri sendiri	1
	H1 Hanya mengutamakan pendapat sendiri/tidak menerima pendapat orang lain	1
	F2 Tidak mengamalkan sikap terbuka dengan mendengar/ mempertimbangkan pendapat ahli organisasi yang lain	1
	H2 Beranggapan bahawa pendapat diri sendiri adalah terbaik	1
	F3 Tidak menunjukkan rasa hormat kepada rakan	1
	H3 Memaksa ahli organisasi lain untuk menerima pendapat sendiri	1
	F4 Pendapat tidak dipertimbangkan	1
	H4 Patut memberi sebab sesuatu idea itu ditolak	1
	F5 Timbul perselisihan faham/pergaduhan	1
	H5 Tidak dapat mengawal kemarahan apabila dikritik	1
	H5 Menyelesaikan masalah secara aman tanpa konflik	1
	F6 Menjejaskan imej diri	1
	H6 Hubungan sosial terjejas	1
	F7 Menerima pendapat yang mempunyai alasan munasabah	1
	H7 Menyumbang kepada pembangunan organisasi (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 [Maksimum 8 <i>m</i>]

TINGKATAN 5**BIDANG 6 JATI DIRI MORAL****Unit 6: Pembangunan Negara Bertunjangkan Integriti**

Standard Kandungan	6.1 Integriti Organisasi
Standard Pembelajaran	6.2.1 Menjelaskan contoh integriti demi pembangunan negara 6.2.2 Mengenal pasti cara melaksanakan tanggungjawab dengan berintegriti demi pembangunan negara 6.2.3 Memerihalkan kepentingan integriti demi pembangunan negara 6.2.4 Merumuskan implikasi perbuatan yang tidak berintegriti kepada pembangunan negara 6.2.6 Mengamalkan tanggungjawab dengan berintegriti dalam kehidupan harian demi pembangunan negara

BAHAGIAN A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 1 Maklumat berikut mengenai integriti asas pembangunan negara.

Integriti asas pembangunan negara. Oleh itu, setiap rakyat perlu melaksanakan tanggungjawab dengan berintegriti demi meningkatkan kemajuan negara.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 5*, halaman 76)

- (a) Berdasarkan pernyataan di atas, nyatakan contoh integriti demi pembanguna negara dalam aspek ekonomi?

- (i) _____
(ii) _____

[2 markah]

- (b) Sebagai rakyat Malaysia, bagaimanakah anda melaksanakan tanggungjawab dengan berintegriti demi pembangunan negara?

- (i) _____
(ii) _____
(iii) _____
(iv) _____

[4 markah]

(c) Apakah kepentingan integriti untuk pembangunan negara?

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

(d) Nyatakan **dua** implikasi perbuatan yang tidak berintegriti kepada pembangunan negara.

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

BAHAGIAN C[20 *markah*]Jawab **semua** soalan.

- 3 Rajah di bawah berkaitan tadbir urus yang baik.

Tadbir urus yang baik bermaksud cara melaksanakan tanggungjawab secara telus dan berhemat dari segi membuat keputusan dan penyampaian hasil.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 5*, halaman 80)

- (a) Bagaimanakah Malaysia mengamalkan prinsip utama dalam tadbir urus yang baik demi pembangunan negara? Jawapan anda hendaklah berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 *markah*]
- (b) Huraikan langkah-langkah meningkatkan daya saing negara untuk mengukuhkan tahap integriti demi pembangunan negara. [10 *markah*]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A

Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	H1 Menjanakan pendapatan negara mengikut undang-undang H2 Tidak menyalahgunakan kuasa harta/kemudahan yang disediakan oleh kerajaan H3 Mengisytiharkan cukai pendapatan secara jujur <i>(Terima mana-mana jawapan yang munasabah)</i>	1 1 1 [Mak 2 m]
1(b)	H1 Mematuhi peraturan dan undang-undang H2 Menjelaskan bayaran cukai H3 Mengelakkan perbuatan memberi/menerima rasuah H4 Mematuhi piagam pelanggan H5 Menyokong kempen pembangunan negara H6 Membayar balik pinjaman <i>(Terima mana-mana jawapan yang munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4m]
1(c)	H1 Meningkatkan imej negara H2 Melahirkan budaya kerja yang efisien H3 Menegakkan keadilan dalam kalangan rakyat H4 Mewujudkan sistem pentadbir yang telus <i>(Terima mana-mana jawapan yang munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(d)	H1 Kegiatan rasuah meningkat H2 Pergolakan politik berlaku H3 Imej negara terjejas H4 Kadar jenayah/masalah sosial meningkat <i>(Terima mana-mana jawapan yang munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 2m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Bertanggungjawab	1
	N2 Kejujuran	1
	N3 Kesederhanaan	1
	N4 Harga diri	1
	N5 Rasional	1
		[Maksimum 2 <i>m</i>]
	H1 Menguatkuasakan undang-undang/mengenakan hukuman yang berat	1
	H2 Melakukan pemantauan dengan lebih kerap	1
	H3 Memastikan pengeluaran mengikut permintaan	1
	H4 Memperkenalkan mekanisme kawalan harga barang	1
	H5 Menetapkan harga siling terhadap barang asas yang mendapat permintaan tinggi	1
	H6 Menggesa golongan peniaga mempamerkan tanda harga pada setiap barang yang dijual di premis perniagaan	1
	H7 Menerima/menyelesaikan aduan tentang isu kenaikan harga barang	1
	H8 Menggalakkan individu menjadi seorang pengguna yang bijak	1
	<i>(Terima mana-mana jawapan yang munasabah)</i>	[Maksimum 9 <i>m</i>]

TINGKATAN 5

BIDANG 6 JATI DIRI MORAL

Unit 7: Berperikemanusiaan Pemangkin Kesejahteraan Global

Standard Kandungan	6.3	Berperikemanusiaan Ke Arah Kesejahteraan Global
Standard Pembelajaran	6.3.2	Menjelaskan dengan contoh perlakuan berperikemanusiaan demi kesejahteraan global
	6.3.3	Merumuskan kebaikan berperikemanusiaan demi kesejahteraan global
	6.3.4	Mencerakinkan kesan pengabaian sikap perikemanusiaan demi kesejahteraan global
	6.3.6	Mengamalkan sikap perikemanusiaan dalam kehidupan harian demi kesejahteraan global

BAHAGIAN A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 1 Teliti kesan bencana alam dalam gambar di bawah, kemudian jawab soalan yang diberikan.

Ribut taufan

Gempa bumi

Banjir

Letusan gunung berapi

(Sumber: <https://www.amazon.com>)

(a) Senaraikan tindakan berperikemanusiaan yang perlu diamalkan dalam situasi di atas.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____

[3 markah]

(b) Terangkan kesan pengabaian sikap berperikemanusiaan terhadap mangsa dalam situasi di atas.

- (i) _____
_____
- (ii) _____
_____

[4 markah]

(c) Senaraikan **tiga** kebaikan mengamalkan sikap berperikemanusiaan dalam kehidupan harian.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____

[3 markah]

BAHAGIAN C
 [20 markah]
 Jawab **semua** soalan.

- 3 Gambar di bawah menunjukkan haiwan liar yang diburu secara haram.

(Sumber: <https://btu.upm.edu.my>)

- (a) Sebagai insan yang bermoral, bagaimanakah anda mengamalkan sikap berperikemanusiaan dalam penjagaan alam? Jawapan anda perlu disokong dengan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]

“Manusia beranggapan dirinya hebat dan tidak memerlukan alam sekitar untuk meneruskan kehidupan kerana mampu menghasilkan teknologi yang canggih.”

- (b) Anda tidak bersetuju dengan pernyataan di atas. Bincangkan kesan kemusnahan alam sekitar kepada kehidupan manusia. [10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	H1 Membantu golongan kurang bernasib baik/ mangsa bencana alam H2 Memberikan bantuan keperluan asas H3 Mewujudkan kumpulan sokongan manusia/ sukarelawan <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 [Maksimum 3m]
1(b)	F1 Golongan kurang bernasib baik akan terabai H1 Golongan tersebut dipinggirkan tanpa bantuan sewajarnya H1 Meluaskan jurang perbezaan F2 Manusia akan hilang pertimbangan H2 Kekejaman/kezaliman menjadi kebiasaan H2 Hilang kepercayaan sesama manusia F3 Hilang perasaan sayang sesama manusia H3 Individu mengabaikan hubungan sosial H3 Individu bersikap individualistik H3 Individu bersikap materialistik <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4m]
1(c)	H1 Mewujudkan masyarakat yang prihatin/ penyayang H2 Persepakatan/perpaduan/persefahaman dalam masyarakat dapat dikukuhkan H3 Melahirkan masyarakat yang harmoni H4 Keselamatan masyarakat terjamin <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 3m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Kepercayaan kepada Tuhan	1
	N2 Kasih sayang	1
	N3 Kerjasama	1
	N4 Kesederhanaan	1
	N5 Baik hati	1
		[Maksimum 2m]
	F1 Golongan kurang bernasib baik akan terabai	1
	H1 Golongan tersebut dipinggirkan tanpa bantuan wajar	1
	H1 Jurang ekonomi/sosial antara individu bertambah	1
	F2 Manusia akan hilang pertimbangan	1
	H2 Kekejaman/kezaliman menjadi kebiasaan	1
	H2 Hilang kepercayaan sesama manusia	1
	H2 Hilang perasaan sayang sesama manusia	1
	F3 Individu mengabaikan hubungan sosial	1
	H3 Individu bersikap individualistik/materialistik	1
	(Terima mana-mana jawapan munasabah) [Maksimum 10m]	

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
3(a)	N1 Kepercayaan kepada Tuhan	1
	N2 Kasih sayang	1
	N3 Rasional	1
	N4 Bertanggungjawab	1
	N5 Kesederhanaan	1
	N6 Baik hati	1
		[Maksimum 2 <i>m</i>]
	F1 Menyokong dasar/kempen alam sekitar pada peringkat global	1
	H1 Kempen yang dianjurkan oleh WWF/PETA	1
	F2 Tidak membeli barangan perhiasan/pakaian daripada binatang	1
	H2 Tidak membeli jaket kulit harimau/ buaya	1
	H2 Memelihara/memulihara sumber alam	1
	H2 Menanam lebih banyak pokok	1
	F3 Mengurangkan penggunaan beg plastik	1
	H3 Mengurangkan penggunaan bahan kimia	1
	H3 Menggunakan produk mesra alam/tidak gunakan racun serangga	1
	F4 Melibatkan diri dalam kempen 3R/5R/kitar semula	1
	H4 Menderma untuk tabung WWF	1
	F5 Melaporkan kepada pihak berkuasa jika ternampak pemburuan haram	1
	H5 Menyayangi/menghargai setiap hidupan di dunia (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1
	[Maksimum 10 <i>m</i>]	
3(b)	H1 Bumi menjadi semakin panas/pemanasan global/ perubahan iklim dunia	1
	H2 Berlaku hakisan tanah/banjir besar	1
	H3 Kekurangan bekalan oksigen	1
	H4 Menghadapi krisis bekalan makanan/masyarakat dunia kebuluran	1
	H5 Udara menjadi kotor/tercemar	1
	H6 Berlaku hakisan tanah/banjir besar	1
	H7 Tiada bekalan ubat (antibiotik daripada kulat)	1
	H8 Kos sara hidup menjadi semakin mahal	1

	H9 Kekurangan bahan binaan (kayu kayan) H10 Hidupan bumi musnah (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 [Maksimum 10m]
--	---	--------------------------

BIDANG 7

MORAL DAN KENEGARAAN

Bidang Moral dan Kenegaraan menghubungkan moral dan kenegaraan dalam konteks negara di persada dunia. Bidang ini juga merangkumi penglibatan diri dalam program komuniti dan pengurusan kewangan secara beretika. Selain itu, bidang ini memfokuskan kerjasama negara dalam hubungan antarabangsa demi meningkatkan pengiktirafan dunia terhadap negara.

Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral KSSM Tingkatan 5*

TINGKATAN 5

BIDANG 7 MORAL DAN KENEGARAAN

Unit 8: Penglibatan Diri Peneraju Komuniti

Standard Kandungan	7.1	Penglibatan Diri Dalam Program Komuniti Bersama-sama Badan Kerajaan Atau Badan Bukan Kerajaan
Standard Pembelajaran	7.1.1	Memberikan contoh program komuniti yang boleh dilaksanakan bersama-sama badan kerajaan atau badan bukan kerajaan
	7.1.3	Menghuraikan kepentingan melaksanakan program komuniti bersama-sama badan kerajaan atau badan bukan kerajaan
	7.1.4	Meramalkan implikasi kurang penglibatan dalam program komuniti bersama-sama badan kerajaan atau badan bukan kerajaan
	7.1.5	Mengekspresikan perasaan apabila melibatkan diri dalam program komuniti bersama-sama badan kerajaan atau badan bukan kerajaan
	7.1.6	Melibatkan diri dalam program komuniti bersama-sama badan kerajaan atau badan bukan kerajaan dalam kehidupan harian

BAHAGIAN A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

1 Maklumat berikut menunjukkan contoh program komuniti.

<p>Bantuan Fizikal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baik pulih rumah. • Pembinaan kemudahan awam • Pembangunan infrastruktur 	<p>Pembangunan Pelancongan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program inap desa • Sistem tagal • perusahaan kecil dan sederhana.
<p>Aktiviti Riadah</p> <ul style="list-style-type: none"> • Larian amal • Sukaneka komuniti. 	<p>Program Kesihatan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Menderma organ atau darah • Kempen antidadah • Saringan kesihatan.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 5*, halaman 106)

(a) Berikan **dua** nilai yang perlu diamalkan bagi melaksanakan program komuniti.

(i) _____

(ii) _____

[2 *markah*]

(b) Nyatakan **dua** contoh lain program komuniti yang boleh dilaksanakan.

(i) _____

(ii) _____

[2 *markah*]

(c) Bagaimanakah melaksanakan program komuniti seperti di atas?

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3 *markah*]

(d) Jelaskan emosi moral apabila anda dapat menyertai program komuniti.

_____

_____

_____

[3 *markah*]

BAHAGIAN C

[20 markah]

Jawab **semua** soalan.

- 3 Gambar berikut menunjukkan contoh program komuniti yang sering dilaksanakan.

(Sumber: <https://www.penerangan.gov.my>)

- a) Berdasarkan gambar di atas, huraikan kepentingan melibatkan diri dalam program komuniti. Jawapan anda mestilah berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]
- b) Masyarakat kini lebih cenderung mementingkan diri dan kurang melibatkan diri dalam program komuniti. Berikan justifikasi anda. [10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	N1 Bertanggungjawab N2 Rasional N3 Kerjasama N4 Kerajinan N5 Baik hati N6 Kasih sayang	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(b)	H1 Bergotong-royong H2 Penanaman pokok H3 Menjadi sukarelawan H4 Memberi khidmat nasihat/program motivasi/sokongan moral <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(c)	H1 Mendaftar diri sebagai sukarelawan H2 Mempromosikan program komuniti dalam media sosial H3 Menggalakkan rakan/keluarga untuk menyertai program komuniti H4 Melibatkan diri dalam program komuniti <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(d)	J1 Gembira/bangga/bersyukur H1 Memupuk semangat patriotik H2 Memupuk perpaduan dalam kalangan masyarakat H3 Membina jalinan kerjasama yang berterusan H5 Membantu orang yang memerlukan H6 Meningkatkan taraf kesihatan <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 [Maksimum 1m] 1 1 1 1 1 [Maksimum 3m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	<p>N1 Kerajinan</p> <p>N2 Baik hati</p> <p>N3 Kasih sayang</p> <p>N4 Kerjasama</p> <p>N5 Rasional</p> <p>N6 Bertanggungjawab</p> <p>H1 Mendaftarkan diri sebagai sukarelawan</p> <p>H2 Meluangkan masa/tenaga untuk menjayakan sesuatu program komuniti</p> <p>H3 Menggalakkan rakan/keluarga/jiran untuk menyertai program komuniti</p> <p>H4 Melibatkan diri dalam program komuniti</p> <p>H5 Mempromosikan program komuniti dalam media sosial</p> <p>H6 Menyokong dasar/program komuniti yang dilaksanakan secara langsung/tidak langsung</p> <p>H7 Memberikan sumbangan pengetahuan/kemahiran/kepakaran untuk program komuniti</p> <p>H8 Menyumbang kepada pembangunan negara (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)</p>	<p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">[Maksimum 2<i>m</i>]</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">[Maksimum 9<i>m</i>]</p>

TINGKATAN 5

BIDANG 7 MORAL DAN KENEGARAAN

Unit 9: Kerjasama Masyarakat Global

Standard Kandungan	7.2	Kerjasama Masyarakat Global
Standard Pembelajaran	7.2.2	Menjelaskan kepentingan bekerjasama dalam masyarakat global
	7.2.3	Menghuraikan cabaran bekerjasama dalam masyarakat global
	7.2.4	Memerihalkan kesan pengabaian sikap kerjasama dalam masyarakat global

BAHAGIAN A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 1 Gambar di bawah menunjukkan revolusi dalam bidang pembuatan dan perindustrian kereta di negara kita.

Kerjasama antara *Proton Holdings Bhd.* (Proton) dan *Zhejiang Geely Holding Group* (Geely) China dalam industri automotif.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 5*, halaman 132)

- (a) Berdasarkan gambar dan pernyataan di atas, kerjasama yang dijalinkan ini menguntungkan kedua-dua belah pihak. Jelaskan.

[3 markah]

(b) Ramalkan kesan kepada industri automotif negara sekiranya tidak menjalinkan sikap kerjasama dalam masyarakat global.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____

[3 markah]

(c) Terangkan peranan masyarakat dalam usaha menaikkan industri automotif negara.

- (i) _____
_____
- (ii) _____
_____

[4 markah]

BAHAGIAN C

[20 markah]

Jawab **semua** soalan.

- 3 Gambar di bawah merujuk kepada kerjasama antara Malaysia dengan Brunei Darussalam.

(Sumber: *Proparangers.Com*, 12 Jan 2020)

- (a) Merujuk kepada pernyataan di atas, sejauh manakah semangat kerjasama dalam masyarakat global tersebut dapat mengukuhkan hubungan di antara dua buah negara? Huraikan jawapan anda berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]
- (b) Pada pendapat anda, bincangkan cabaran yang ditempuhi oleh kedua-dua buah negara dalam menjalani usahasama antara masyarakat global. [10 markah]

Bahagian A
Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	H1 Mampu bertukar/berkongsi kepakaran dalam bidang automotif H2 Meluaskan pemasaran ke seluruh dunia H3 Saling membantu/menyokong antara satu sama lain (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 [Maksimum 3m]
1(b)	H1 Saling menghormati/bertolak ansur dalam menjalani aktiviti sukan H2 Berkomunikasi/bergaul secara sopan H3 Menjalinkan persahabatan/silaturahim yang erat H4 Menunjukkan semangat kesukanan demi negara (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 [Maksimum 3m]
1(c)	H1 Membeli kenderaan buatan Malaysia H2 Memberikan sokongan yang tidak berbelah bahagi kepada syarikat pembuatan kereta nasional H3 Menyumbangkan idea terhadap inovasi/kreativiti penciptaan kereta H4 Mempromosikan kenderaan buatan Malaysia kepada masyarakat global yang lain (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 [Maksimum 4m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Bertanggungjawab N2 Rasional N3 Kerjasama N4 Hormat H1 Kemampuan sesebuah negara akan terjejas/ dipandang rendah H2 Sikap kepedulian masyarakat global semakin pudar H3 Perpaduan global sukar dicapai H4 Tiada peningkatan dalam kemajuan teknologi H5 Sukar mewujudkan hubungan kerjasama antara negara H6 Keselamatan global tidak terjamin H7 Berlaku jurang pembangunan antara negara H8 Negara yang ditimpa musibah tidak mendapat bantuan yang sewajarnya (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 [Maksimum 2m] 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 9m]

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
3(a)	N1 Kerjasama N2 Hormat N3 Toleransi H1 Menjaga keharmonian/keamanan masyarakat dunia H2 Mampu mengekalkan perpaduan negara H3 Saling menjaga hak asasi masyarakat global H4 Melestarikan alam sekitar/ proses memelihara/memulihara alam H5 Mengurangkan jenayah sempadan antarabangsa H6 Membantu mengembangkan sektor perindustrian H7 Membanteras kemasukan pendatang asing tanpa izin H8 Mewujudkan kerjasama antara negara (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 [Maksimum 2 <i>m</i>] 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 9 <i>m</i>]
3(b)	H1 Batasan peraturan/undang-undang bagi sesebuah negara H2 Perbezaan ideologi/pemikiran H3 Perbezaan sistem pentadbiran negara H4 Penggunaan teknologi/produktiviti yang berbeza H5 Perbezaan budaya kerja H6 Nilai mata wang yang berbeza H7 Kedudukan/lokasi sesebuah negara H8 Perbezaan zon masa dunia H9 Bentuk muka bumi sesebuah negara yang berbeza H10 Cabaran bahasa/adat H11 Perbezaan antara norma masyarakat setempat dengan global (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 10 <i>m</i>]

TINGKATAN 5

BIDANG 7 MORAL DAN KENEGARAAN

Unit 10: Pengurusan Kewangan Secara Beretika Menjamin Keharmonian Hidup

Standard Kandungan	7.3 Pengurusan Kewangan Secara Beretika
Standard Pembelajaran	7.3.1 Menyenaraikan pelbagai sumber kewangan yang diperoleh secara beretika 7.3.2 Mengenal pasti cara menguruskan kewangan secara beretika 7.3.4 Meramalkan kesan pengurusan kewangan secara tidak beretika

BAHAGIAN A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 1 Gambar di bawah berkaitan dengan jenis-jenis pendapatan yang boleh diperoleh secara beretika.

(Sumber: <http://www.hasil.gov.my>)

- (a) Nyatakan **dua** sumber kewangan yang diperoleh secara beretika selain di atas.

- (i) _____
- (ii) _____

[2 markah]

- (b) Jelaskan kepentingan pengurusan kewangan secara beretika.

_____

_____

[2 markah]

(c) Terangkan **dua** cara yang boleh diamalkan dalam menguruskan kewangan secara beretika.

(i) _____

_____

(ii) _____

_____

[4 markah]

(d) Ramalkan kesan sekiranya seseorang individu tidak menguruskan kewangan secara beretika.

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

BAHAGIAN C

[20 markah]

Jawab **semua** soalan.

- 3 Gambar berikut berkaitan dengan penipuan dalam pelaburan.

(Sumber: *Malay Mail*, 22 Ogos 2018)

- (a) Berdasarkan gambar berikut, mengapakah rakyat Malaysia mudah tertipu dengan skim pelaburan yang ditawarkan? Justifikasikan jawapan anda berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]
- (b) Huraikan kebaikan menguruskan kewangan dengan beretika. [10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	F1 Upah F2 Sewa F3 Bonus F4 Dividen F5 Insurans F6 Simpanan bank F7 Pelaburan hartanah (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(b)	F1 Mengurangkan bebanan kewangan H1 Meningkatkan simpanan/pulangan dividen bertambah H1 Mengelakkan pinjaman yang tidak sepatutnya F2 Mengelakkan kes penipuan/transaksi haram H2 Menyertai skim pelaburan yang sah H2 Membuat tinjauan sebelum memuktamadkan sebarang urus niaga/membandingkan harga F3 Kuasa beli yang tinggi H3 Memaksimumkan kepuasan pemilik H3 Menjanakan pertumbuhan ekonomi negara/meningkatkan import/eksport negara F4 Menjamin masa depan yang sejahtera H4 Memiliki harta kekal H4 Mempunyai tambahan kewangan daripada pelaburan (<i>Terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 2m]
1(c)	F1 Mengurus pendapatan/perbelanjaan secara berhemat H1 Membuat perancangan sebelum berbelanja/bajet kewangan F2 Menyertai skim pelaburan yang diiktiraf H2 Pelaburan selamat/terlindung/tidak mudah ditipu F3 Membuat pinjaman mengikut kemampuan H3 Mampu untuk membuat bayaran semula H3 Pendapatan yang ada tidak digunakan F4 Membayar balik pinjaman H4 Memiliki aset tetap F5 Rumah/tanah	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Rasional	1
	N2 Berdikari	1
	N3 Bertanggungjawab	1
		[Maksimum 2m]
	F1 Jaminan masa hadapan	1
	H1 Simpanan hari tua	1
	H1 Kemampuan bekerja semakin berkurang	1
	H1 Pencen/bersara awal	1
	F2 Pendidikan anak-anak	1
	H2 Tabung khas untuk anak-anak	1
	H2 Kos pendidikan tinggi yang semakin mahal	1
	H2 Pinjaman yang ditawarkan tidak mencukupi	1
	H2 Mengelakkan ibu bapa membuat pinjaman	1
	F3 Pengurangan inflasi	1
	H3 Kenaikan harga barangan/perkhidmatan yang semakin tinggi	1
	H3 Pendapatan tidak mampu menampung kenaikan harga barangan/perkhidmatan	1
	H3 Pelaburan mampu mengatasi masalah inflasi/ kenaikan harga barangan	1
	F4 Memberi keuntungan kepada pelabur/negara	1
	H4 Mendapat keuntungan lumayan hasil daripada pelaburan	1
	H4 Pelabur asing dapat meningkatkan infrastruktur negara	1
	F5 Kebebasan kewangan	1
	H5 Meningkatkan taraf kehidupan	1
	H5 Tiada hutang/komitmen/masalah kewangan (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1
		[Maksimum 9m]

Bahagian C
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
3(a)	N1 Rasional	1
	N2 Berdikari	1
	N3 Bertanggungjawab	1
		[Maksimum 2m]
	F1 Tiada ilmu/kemahiran pelaburan/kewangan	1
	H1 Tidak menyelidik dahulu skim pelaburan tersebut	1
	H1 Tidak berfikir dengan teliti/betul	1
	F2 Terpengaruh dengan pulangan yang dijanjikan	1
	H2 Dijanjikan pelaburan yang tiada risiko/tiada kerugian	1
	H2 Pelaburan menjanjikan pulangan yang cepat	1
	F3 Ingin cepat kaya/untung/sifat tamak	1
	H3 Pelabur ditawarkan pulangan yang tinggi	1
	H3 Lebih memikirkan keuntungan berbanding menyelidik dahulu	1
	H3 Sanggup laburkan simpanan semata-mata ingin cepat kaya	1
	F4 Desakan hidup	1
	H4 Gaji kecil/kehendak tinggi mendorong mereka mencari duit lebih (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1
	[Maksimum 9m]	
3(b)	F1 Meningkatkan simpanan agar pulangan dividen bertambah	1
	H1 Mengelakkan pinjaman yang haram/ahlong	1
	F2 Mengelakkan kes penipuan/transaksi haram	1
	H2 Menyertai skim pelaburan yang sah	1
	H2 Membuat tinjauan/berbincang sebelum memuktamadkan sebarang urusan niaga	1
	F3 Kuasa beli yang tinggi	1
	H3 Memaksimumkan kepuasan pemilik	1
	H3 Menjanakan pertumbuhan ekonomi negara/meningkatkan import/eksport negara	1
	F4 Menjamin masa depan yang sejahtera	1
	H4 Memiliki harta/aset kekal	1
	H4 Mempunyai tambahan kewangan daripada pelaburan (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1
		[Maksimum 10m]

TINGKATAN 5

BIDANG 7 MORAL DAN KENEGARAAN

Unit 11: Malaysia Unggul Di Mata Dunia

Standard Kandungan	7.4 Meningkatkan Pengiktirafan Dunia Terhadap Negara
Standard Pembelajaran	7.4.1 Memerihalkan contoh kejayaan Malaysia yang dibanggakan di persada dunia 7.4.2 Menjelaskan cara mengharumkan nama negara di persada dunia 7.4.3 Menghuraikan kepentingan mengharumkan nama negara di persada dunia 7.4.4 Mencerakinkan cabaran dalam mengharumkan nama negara di persada dunia 7.4.5 Mengekspresikan perasaan apabila mengharumkan nama negara di persada dunia

BAHAGIAN A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 1 Petikan akhbar di bawah menunjukkan kejayaan rakyat Malaysia di Sukan Olimpik Tokyo 2020.

Sepang: Wira badminton negara Aaron Chia dan Soh Wooi Yik yang memenangi pingat gangsa beregu lelaki di Sukan Olimpik Tokyo 2020 tiba di tanah air hari ini dengan tersenyum puas di atas kejayaan yang dikecapi.

(Sumber: *Harian Metro*, 2 Ogos 2021)

(a) Nyatakan **dua** nilai universal yang telah diamalkan oleh wira badminton ini.

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

(b) Nyatakan perasaan anda sekiranya mewakili negara dalam Sukan Olimpik Tokyo 2020 dan berjaya memenangi pingat untuk negara. Justifikasikan jawapan anda.

_____
_____
_____

[3 markah]

(c) Senaraikan kepentingan kejayaan di atas untuk negara.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

[3 markah]

(d) Berikan contoh kejayaan lain yang telah dicapai oleh Malaysia di persada dunia.

(i) _____

(ii) _____

[2 markah]

BAHAGIAN B

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 2 Gambar berikut berkaitan kejayaan rakyat Malaysia yang telah berjaya mengharumkan nama negara di peringkat antarabangsa.

(Sumber: <https://asianewstoday.com>)

Bincangkan cara lain yang boleh dilakukan oleh rakyat Malaysia dalam mengharumkan nama negara di persada dunia. Jawapan anda hendaklah disokong dengan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]

BAHAGIAN C
 [20 markah]
 Jawab **semua** soalan.

- 3 Keratan akhbar di bawah menunjukkan situasi yang dihadapi oleh penerjun wanita negara dalam Sukan Olimpik Tokyo 2020.

(Sumber: *Sinar Harian*, 11 Ogos 2021)

- (a) Merujuk situasi di atas, bincangkan tindakan yang sepatutnya dilakukan oleh rakyat Malaysia berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]
- (b) Huraikan cabaran yang dihadapi dalam mengharumkan nama negara di persada dunia. [10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1(a)	N1 Kerajinan N2 Patriotisme N3 Berdikari N4 Rasional N5 Keberanian N6 Bertanggungjawab	1 1 1 1 1 1 [Maksimum 2 <i>m</i>]
1(b)	J1 Gembira/Seronok/Bangga H1 Telah mengharumkan nama negara/imej negara meningkat H1 Membuka mata/dipandang tinggi oleh negara lain akan kehebatan Malaysia H1 Menunjukkan taat setia/jasa bakti diri kepada negara/cinta akan negara H1 Mendapat kejayaan setelah bersungguh-sungguh berlatih tanpa putus asa/gigih berusaha <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 [Maksimum 1 <i>m</i>] 1 1 1 1 [Maksimum 2 <i>m</i>]
1(c)	H1 Status/imej negara mudah dikenali H2 Berpotensi menarik minat atlet/pakar/jurulatih dalam bidang sukan dari luar negara H3 Industri sukan negara akan maju/berkembang H4 Menarik kemasukan pelancong ke Malaysia H5 Menjana pendapatan negara dalam bidang sukan H6 Menjadi sumber rujukan kepada negara luar dalam bidang sukan H7 Menarik minat pelabur asing dalam industri sukan negara H8 Pembangunan infrastruktur dalam sukan tersebut akan lebih pesat/moden H9 Mendapat tajaan daripada syarikat-syarikat antarabangsa/multinasional <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4 <i>m</i>]

1(d)	H1	Menghantar angkasawan pertama negara	1
	H2	Menjadi tuan rumah sukan antarabangsa/Sukan Komanwel	1
	H3	Melancarkan satelit sendiri/MEASAT	1
	H4	Mencipta kereta buatan negara/PROTON/PERODUA	1
	H5	Litar lumba bertaraf antarabangsa/Litar Antarabangsa Sepang	1
	H6	Pengeksport sarung tangan terbesar di dunia	1
	H7	Mempunyai lapangan terbang bertaraf antarabangsa/KLIA	1
	H8	Mempunyai kawasan ekopelancongan yang menarik (Terima mana-mana jawapan munasabah)	1 [Mak 2 m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
2	N1 Patriotisme	1
	N2 Rasional	1
	N3 Kerajinan	1
	N4 Bertanggungjawab	1
	N5 Kerjasama	1
	N6 Berdikari	1
	N7 Keberanian	1
		1
		[Maksimum 2m]
	F1 Menaik taraf /membuat penjenamaan semula tempat-tempat pelancongan	1
	H1 Membaiki/menambahkan infrastruktur di tempat pelancongan	1
	F2 Memelihara warisan negara	1
	H2 Tidak melakukan vandalisme di bangunan bersejarah/mercu tanda negara	1
	F3 Membuat pameran tentang keunikan budaya di peringkat antarabangsa	1
	H3 Pelancong dari negara lain mengenali kesenian/budaya rakyat Malaysia	1
	F4 Melibatkan diri dalam pelbagai pertandingan antarabangsa	1
	H4 Meningkatkan imej/nama negara	1
	F5 Mereka cipta inovasi baharu dalam bidang sains dan teknologi	1
	H5 Menjadikan rakyat Malaysia maju seiring dengan kemajuan dunia	1
	F6 Menganjurkan persidangan/karnival pada peringkat antarabangsa	1
H6 Karnival kesenian/Pameran Halal Antarabangsa Malaysia (MIHAS)/mempromosikan barangan buatan tempatan di luar negara	1	
	1	
	[Maksimum 9m]	
	<i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	

TINGKATAN 5

BIDANG 7 MORAL DAN KENEGARAAN

Unit 12 : Malaysia Dalam Hubungan Antarabangsa

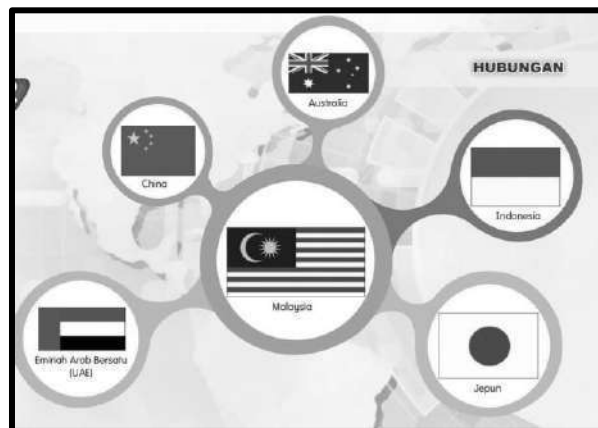
Standard Kandungan	7.5 Malaysia Dalam Hubungan Antarabangsa
Standard Pembelajaran	7.5.2 Menjelaskan hubungan dua hala Malaysia dengan negara luar 7.5.3 Menghuraikan kepentingan mengekalkan hubungan Malaysia dengan negara luar 7.5.4 Mencerakinkan cabaran negara dalam mengekalkan hubungan antarabangsa

BAHAGIAN A

[10 markah]

Jawab soalan berikut.

- 1 Maklumat berikut berkaitan dengan hubungan antarabangsa yang dijalinkan oleh Malaysia.

Malaysia mengadakan hubungan antarabangsa bagi memupuk kesefahaman antara negara dengan negara lain bagi memenuhi keperluan dan memelihara kepentingan negara.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 5*, halaman 170)

- (a) Berikan **dua** nilai yang perlu diamalkan oleh Malaysia dalam menjalinkan hubungan antarabangsa dengan negara lain.

- (i) _____
- (ii) _____

[2 markah]

(b) Nyatakan **empat** bentuk kerjasama dalam hubungan dua hala antara Malaysia dengan negara luar.

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____
- (iv) _____

[4 *markah*]

(c) Jelaskan **dua** kepentingan mengekalkan hubungan antara Malaysia dengan negara luar.

- (i) _____
_____
- (ii) _____
_____

[4 *markah*]

BAHAGIAN C
 [20 markah]
 Jawab **semua** soalan.

3 Maklumat di bawah berkaitan dengan hubungan antarabangsa Malaysia dengan negara luar.

Negara-negara di dunia termasuk Malaysia telah mengambil pelbagai langkah untuk menangani pandemik COVID-19 yang kian meningkat pada masa ini.

(Sumber: *Buku Teks Pendidikan Moral Tingkatan 5*, halaman 182)

- (a) Bincangkan bagaimana Malaysia dapat berganding bahu dengan negara luar dalam menghadapi pandemik COVID-19 berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]

- (b) Huraikan cabaran yang perlu dihadapi oleh Malaysia dalam mengekalkan hubungan antarabangsa untuk mencegah pandemik COVID-19. [10 markah]

CADANGAN SKEMA JAWAPAN

Bahagian A Soalan Struktur

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
1 (a)	N1 Hormat N2 Bertanggungjawab N3 Keberanian N4 Kerjasama N5 Berterima kasih N6 Rasional	1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 2m]
(b)	H1 Keselamatan/undang-undang antarabangsa/menjaga hak asasi manusia H2 Ekonomi/pelaburan asing H3 Politik/hubungan diplomatik H4 Sosial/bantuan kemanusiaan <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Maksimum 4m]
(c)	H1 Memelihara kedaulatan negara H2 Membanteras kegiatan jenayah/keganasan H3 Meningkatkan imej negara H4 Mempelbagaikan inovasi pendidikan H5 Meningkatkan kualiti pendidikan bertaraf dunia H6 Menubuhkan institusi pendidikan antarabangsa H7 Meningkatkan pendapatan negara H8 Membuka peluang pekerjaan H9 Membina hubungan dunia yang selamat H10 Membanteras jenayah antarabangsa H11 Menjamin keamanan negara H12 Memastikan kemajuan teknologi negara setanding dengan negara luar melalui pertukaran teknologi H13 Meningkatkan keupayaan negara dalam bidang perubatan H14 Penghasilan vaksin <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Maksimum 4m]

Bahagian B
Soalan Esei

Soalan	Isi/Huraian/Contoh	Markah
<p style="text-align: center;">2</p>	N1 Kerjasama N2 Bertanggungjawab N3 Hormat N4 Rasional N5 Toleransi	<p style="text-align: center;">1 1 1 1 1</p> <p style="text-align: center;">[Maksimum 2<i>m</i>]</p>
	H1 Memelihara kedaulatan negara	<p style="text-align: center;">1</p>
	H2 Negara bebas daripada ancaman keselamatan oleh puak penganas di sempadan negara	<p style="text-align: center;">1</p>
	H3 Meningkatkan imej negara	<p style="text-align: center;">1</p>
	H4 Negara luar menghormati pendirian negara untuk berbaik-baik dengan semua negara	<p style="text-align: center;">1</p>
	H5 Meningkatkan kualiti pendidikan bertaraf dunia	<p style="text-align: center;">1</p>
	H6 Kualiti sistem pendidikan negara selaras dengan kualiti sistem pendidikan di negara luar	<p style="text-align: center;">1</p>
	H7 Meningkatkan pendapatan negara	<p style="text-align: center;">1</p>
	H8 Kerjasama yang terjalin meluaskan pasaran eksport barangan keluaran negara masing-masing	<p style="text-align: center;">1</p>
	H9 Membuka peluang pekerjaan/berkongsi kepakaran	<p style="text-align: center;">1</p>
	H10 Memudahkan kemasukan tenaga buruh asing dari negara lain untuk menampung keperluan dalam pelbagai sektor	<p style="text-align: center;">1</p>
	H11 Membanteras jenayah antarabangsa	<p style="text-align: center;">1</p>
	H12 Sindiket penyeludupan/pemerdagangan manusia dapat ditumpaskan di sempadan negara <i>(Terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	<p style="text-align: center;">1</p> <p style="text-align: center;">[Maksimum 9<i>m</i>]</p>

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA

Jabatan Pendidikan Negeri Perak

**JAWATANKUASA
PEMBINAAN ITEM MODUL MELETOP A+**

PENDIDIKAN MORAL

Kami mengucapkan

*Selamat
Maju Jaya*

**CALON-CALON
SIJIL PELAJARAN MALAYSIA
TAHUN 2021**

